

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (ceturtnā palāta)

2018. gada 26. septembrī*

Satura rādītājs

I.	Atbilstošās tiesību normas	3
II.	Tiesvedības priekšvēsture un apstrīdētais lēmums	4
III.	Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums	6
IV.	Lietas dalībnieku prasījumi apelācijas tiesvedībā	6
V.	Par apelācijas sūdzību	7
A.	Par pirmo pamatu, kas attiecas uz nepietiekamu pārbaudi Vispārējā tiesā	7
1.	Par pirmā pamata pirmo daļu	7
a)	Lietas dalībnieku argumenti	7
b)	Tiesas vērtējums	9
2.	Par pirmā pamata otro daļu	10
a)	Lietas dalībnieku argumenti	10
b)	Tiesas vērtējums	11
3.	Par pirmā pamata trešo daļu	12
a)	Lietas dalībnieku argumenti	12
b)	Tiesas vērtējums	13
4.	Par pirmā pamata ceturto daļu	13
a)	Lietas dalībnieku argumenti	13
b)	Tiesas vērtējums	15

* Tiesvedības valoda – angļu.

1) Par pirmo iebildumu	15
2) Par otro iebildumu	16
5. Par pirmā pamata piekto daļu	17
a) Lietas dalībnieku argumenti.....	17
b) Tiesas vērtējums	17
6. Secinājumi par pirmo pamatu	18
B. Par otro pamatu, kas attiecas uz kļūdainu LESD 101. panta piemērošanu	18
1. Par otrā pamata pirmo daļu	18
a) Lietas dalībnieku argumenti.....	18
b) Tiesas vērtējums	19
2. Par otrā pamata otro daļu	21
a) Lietas dalībnieku argumenti.....	21
b) Tiesas vērtējums	21
3. Par otrā pamata trešo daļu	23
a) Lietas dalībnieku argumenti.....	23
b) Tiesas vērtējums	23
C. Par trešo pamatu, kas attiecas uz apelācijas sūdzības iesniedzējam noteikto naudas sodu, kā arī pirmā pamata pirmo daļu, ciktāl tā attiecas uz neierobežotās kompetences pārkāpumu	24
1. Lietas dalībnieku argumenti	24
2. Tiesas vērtējums	26
VI. Par pārsūdzētā sprieduma daļēju atcelšanu.....	29
VII. Par strīdu pirmajā instancē.....	29
VIII. Par tiesāšanās izdevumiem	29

Apelācija – Aizliegtas vienošanās – Eiropas viedkaršu čipu tirgus – Divpusējas saziņas tīkls – Konfidenciālas komercinformācijas apmaiņa – Pierādījumu autentiskuma apstrīdēšana – Tiesības uz aizstāvību – Konkurences ierobežojums “mērķa dēļ” – Vienots un turpināts pārkāpums – Pārbaude tiesā – Neierobežota kompetence – Apjoms – Naudas soda apmēra aprēķins

Lieta C-99/17 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 56. pantam, kas iesniegta 2017. gada 24. februārī,

Infineon Technologies AG, Noibiberģa [*Neubiberg*] (Vācija), ko pārstāv *M. Dreher*, *T. Lübbig* un *M. Klusmann*, *Rechtsanwälte*,

apelācijas sūdzības iesniedzējs,

otra lietas dalībniece –

Eiropas Komisija, ko pārstāv *A. Biolan* un *A. Dawes*, kā arī *J. Norris-Usher*, pārstāvji,

atbildētāja pirmajā instancē.

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs *T. fon Danvics* [*T. von Danwitz*], tiesneši *K. Vajda* [*C. Vajda*], *E. Juhāss* [*E. Juhász*], *K. Jirimēe* [*K. Jürimäe*] (referente) un *K. Likurģs* [*C. Lycourģos*],

ģenerāladvokāts: *M. Vatelē* [*M. Wathelet*],

sekretāre: *L. Hjūleta* [*L. Hewlett*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2018. gada 28. februāra tiesas sēdi,

noklausijusies ģenerāladvokāta secinājumus 2018. gada 12. aprīļa tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1. Apelācijas sūdzībā *Infineon Technologies AG* lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2016. gada 15. decembra spriedumu *Infineon Technologies/Komisija* (T-758/14, nav publicēts, turpmāk tekstā – “pārsūdzētais spriedums”, EU:T:2016:737), ar kuru Vispārējā tiesa noraidīja tā prasību galvenokārt atcelt Komisijas Lēmumu C(2014) 6250 *final* (2014. gada 3. septembris) par LESD 101. panta un EEZ līguma 53. panta piemērošanas procedūru (lieta AT.39574 – Viedkaršu čipi) (turpmāk tekstā – “apstrīdētais lēmums”) un pakārtoti samazināt tam noteiktā naudas soda apmēru.

I. Atbilstošās tiesību normas

2. Padomes Regulas (EK) Nr. 1/2003 (2002. gada 16. decembris) par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti [LESD 101.] un [102.] pantā (OV 2003, L 1, 1. lpp.), 23. panta 2. un 3. punktā ir noteikts:

“2. Komisija ar lēmumu var uzlikt soda naudas [naudas sodus] uzņēmumiem un uzņēmumu apvienībām, ja tās tīši vai nolaidības dēļ:

a) pārkāpj [LESD 101.] vai [102.] pantu vai

[..].

3. Nosakot soda naudas apmēru, ņem vērā pārkāpuma smagumu un ilgumu.”

3 Saskaņā ar šīs regulas 31. pantu:

“Eiropas Kopienu Tiesai ir neierobežota jurisdikcija pārskatīt lēmumus, ar kuriem Komisija noteikusi soda naudu vai periodiska soda naudu [kavējuma naudu]. Tā var atcelt, samazināt vai palielināt uzlikto soda naudu vai periodiska soda naudu.”

4 Saistībā ar naudas sodu apmēra aprēķināšanu Pamatnostādņu naudas soda aprēķināšanai, piemērojot Regulas (EK) Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta a) apakšpunktu (OV 2006, C 210, 2. lpp.; turpmāk tekstā – “2006. gada pamatnostādnes”), 20.–23. punktā ir noteikts:

“20. Smaguma pakāpi novērtē katram konkrētajam gadījumam un visiem pārkāpumu veidiem, ņemot vērā visus būtiskos lietas apstākļus.

21. Vispārējais princips ir tāds, ka pārdošanas apjoma daļu nosaka limenī, kas nepārsniedz 30 % no visa pārdošanas apjoma.

22. Lai izlemtu, vai konkrētajā gadījumā pārdošanas apjoma daļai jāatrodas minētā diapazona sākumā vai beigās, Komisija ņem vērā vairākus faktorus, piemēram, pārkāpuma veidu, visu attiecīgo dalībnieku kopējo tirgus daļu, pārkāpuma izdarīšanas ģeogrāfisko teritoriju un to, vai pārkāpums jau ir īstenots vai vēl ne.

23. Horizontālas [...] vienošanās par cenu noteikšanu, tirgus sadali un ražošanas izlaides ierobežošanu, kas parasti ir slepenas, pēc sava rakstura pieder pie vissmagākajiem konkurences ierobežojumiem. Saskaņā ar konkurences politiku par tām jāpiemēro smags sods. Tāpēc, nosakot pārdošanas apjoma daļu par šādiem pārkāpumiem, tai jāatrodas diapazona augšdaļā.”

II. Tiesvedības priekšvēsture un apstrīdētais lēmums

5 Tiesvedības priekšvēsturi un apstrīdētā lēmuma būtiskos elementus, kas izriet no pārsūdzētā sprieduma 1.–40. punkta, saistībā ar šo lietu isumā var izklāstīt šādi.

6 2008. gada 22. aprīlī Komisija tika informēta par aizliegtas vienošanās esamību viedkaršu čipu nozarē; to informēja *Renesas Technology Corp.* un tā meitasuzņēmumi (turpmāk tekstā – “*Renesas*”), kas lūdza piemērot atbrīvojumu no naudas sodiem atbilstoši Komisijas Paziņojumam par atbrīvojumu no sodanaudas [naudas soda] un sodanaudas [naudas soda] samazināšanu karteļu gadījumos (OV 2006, C 298, 17. lpp.; turpmāk tekstā – “Paziņojums par sadarbību”). Veikusi iepriekš nepaziņotas pārbaudes vairāku šīs nozares uzņēmumu telpās un nosūtījusi tiem informācijas pieprasījumus, Komisija 2011. gada 28. martā atbilstoši Regulas Nr. 1/2003 11. panta 6. punktam uzsāka procedūru pret, pirmkārt, *Koninklijke Philips NV* un *Philips France SAS* (turpmāk tekstā kopā – “*Philips*”), otrkārt, *Renesas*, kā arī, treškārt, *Samsung Electronics Co. Ltd* un *Samsung Semiconductor Europe GmbH* (turpmāk tekstā kopā – “*Samsung*”).

7 2011. gada aprīlī Komisija uzsāka sarunas, lai Komisijas Regulas (EK) Nr. 773/2004 (2004. gada 7. aprīlis) par lietas izskatīšanu saskaņā ar [LESD 101.] un [102.] pantu, ko vada Komisija (OV 2004, L 123, 18. lpp.), 10.a panta izpratnē panāktu izlīgumu ar *Renesas*, *Samsung* un *Philips*. Šīs sarunas tika apturētas 2012. gada oktobrī.

8 2013. gada 18. aprīlī Komisija nosūtīja paziņojumu par iebildumiem *Renesas*, *Hitachi Ltd*, *Mitsubishi Electric Corp.*, *Samsung*, apelācijas sūdzības iesniedzējam un *Philips*. Savos apsvērumos par paziņojumu par iebildumiem apelācijas sūdzības iesniedzējs un *Philips* apstrīdēja dažu to dokumentu autentiskumu, ko *Samsung* bija iesniedzis pēc izlīguma procedūras. *Samsung* uz šiem apsvērumiem atbildēja un Komisijai iesniedza citus dokumentus. Turklāt šo dokumentu autentiskums tika aplūkots divos faktos izklāstos, ko Komisija pieņēma 2013. gada 9. oktobrī un 2014. gada 25. jūlijā.

- 9 Uzklauššana notika 2013. gada 20. novembrī.
- 10 2014. gada 3. septembrī Komisija pieņēma apstrīdēto lēmumu.
- 11 Ar šo lēmumu Komisija konstatēja, ka četri uzņēmumi, proti, apelācijas sūdzības iesniedzējs, *Philips*, *Renesas* un *Samsung*, ir piedalījušies vienotā un turpinātā LESD 101. panta 1. punkta un 1992. gada 2. maija Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu (OV 1994, L 1, 3. lpp.) (turpmāk tekstā – “EEZ līgums”) 53. panta pārkāpumā viedkaršu čipu nozarē, kas attiecas uz Eiropas Ekonomikas zonu (EEZ) (turpmāk tekstā – “attiecīgais pārkāpums”). Šis pārkāpums, kas norisinājās no 2003. gada 24. septembra līdz 2005. gada 8. septembrim, esot attiecies uz viedkaršu čipiem.
- 12 Viedkaršu čipu tirgu veidoja divi segmenti, proti, *SIM* karšu čipu, ko izmanto galvenokārt mobilajiem tālruņiem (turpmāk tekstā – “*SIM* čipi”), segments un citu karšu čipu, kurus izmanto banku, drošības un identificēšanas sektorā (turpmāk tekstā – “citu karšu čipi”), segments. Attiecīgā pārkāpuma izdarīšanas brīdī šim tirgum bija raksturīgs pastāvīgs cenu kritums, spiediens, ko uz cenām izdarīja viedkaršu čipu ražotāju galvenie klienti, nelīdzsvarotība starp piedāvājumu un pieprasījumu, kura izrietēja no pieprasījuma pieauguma un tehnoloģiju nemitīgās un ātrās attīstības, kā arī no līgumu apspriešanas struktūras ar klientiem.
- 13 Saistībā ar attiecīgā pārkāpuma galvenajām pazīmēm Komisija uzskatīja, ka aizliegtā vienošanās, par kuru bija noteikts sods, bija balstīta uz divpusējas saziņas kopumu, kas starp apstrīdētā lēmuma adresātiem 2003. un 2004. gadā notika ik nedēļu. Komisijas ieskatā, pārkāpuma dalībnieki esot saskaņojuši savu cenu politiku viedkaršu čipu jomā, izmantojot saziņu attiecībā uz cenu noteikšanu, it īpaši tādu specifisku cenu noteikšanu kā cenas galvenajiem klientiem, minimālās cenas un mērķa cenas, attiecībā uz viedokļu apmaiņu par cenu attīstību nākamajā pusgadā un plāniem cenu noteikšanas jomā, kā arī attiecībā uz ražošanas jaudu un tās izmantošanu, turpmāko rīcību tirgū, kā arī līgumu apspriešanu ar kopīgajiem klientiem. To koluzīvās saziņas gadījumu grafiks, kuru saraksts ir ietverts apstrīdētā lēmuma 4. tabulā, esot atbildis ekonomikas cikla grafikam. Komisija konstatēja, ka pastāv saikne starp šiem divpusējas saziņas gadījumiem, ņemot vērā gan to priekšmetu, gan to norises datumus. Saistībā ar minētajiem divpusējas saziņas gadījumiem uzņēmumi dažreiz esot atklāti minējuši citus divpusējas saziņas gadījumus starp attiecīgā pārkāpuma dalībniekiem, un iegūtā informācija esot tikusi nodota konkurentiem.
- 14 Komisija aplūkojamo pārkāpumu kvalificēja kā vienotu un turpinātu pārkāpumu. Koluzīvās saziņas gadījumi esot bijuši saistīti, un tiem esot bijis savstarpēji papildinošs raksturs. To mijiedarbības dēļ tie esot veicinājuši pret konkurenci vērstu seku iestāšanos, istenojot vispārēju plānu ar vienotu mērķi. Komisija uzskata, ka *Samsung*, *Renesas* un *Philips* esot apzinājušies pārkāpumu kopumā. Turpretim apelācijas sūdzības iesniedzējs tika atzīts par atbildīgu šajā pārkāpumā tikai, ciktāl tas bija piedalījies koluzīvās darbībās ar *Samsung* un *Renesas*, jo nav pierādījumu, ka tam būtu bijusi saziņa arī ar *Philips* vai ka tam būtu bijis subjektīvs priekšstats par dalību aplūkojamajā pārkāpumā kopumā.
- 15 Visbeidzot Komisija uzskatīja, ka aplūkojamās uzņēmumu rīcības nolūks esot bijis ierobežot konkurenci Eiropas Savienības iekšienē un ka tā esot būtiski ietekmējusi tirdzniecību starp dalībvalstīm un starp EEZ līgumslēdzējam pusēm.
- 16 Lai aprēķinātu atbilstoši Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punktam un 2006. gada pamatnostādņem piemēroto naudas sodu apmēru, Komisija precizēja, ka aplūkojamais pārkāpums ir izdarīts ar nodomu. Lai aprēķinātu pamatsummu, šī iestāde izmantoja gada pārdošanas vērtības rādītāju, kas balstīts uz produktu, uz kuriem attiecās aizliegtā vienošanās, faktisko pārdošanas vērtību, ko uzņēmumi bija sasnieguši to mēnešu laikā, kuros tie bija aktīvi piedalījušies attiecīgajā pārkāpumā. Komisija piemēroja aplūkojamā pārkāpuma smaguma koeficientu 16 % apmērā. Saistībā ar šī pārkāpuma ilgumu tā ņēma vērā 11 mēnešus un 14 dienas attiecībā uz *Philips*, 18 mēnešus un 7 dienas attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzēju, 23 mēnešus un 2 dienas attiecībā uz *Renesas*, kā arī 23 mēnešus un 15 dienas attiecībā uz *Samsung*. Tā piemēroja koeficientu 16 % apmērā no pārdošanas vērtības kā papildsummu.

- 17 Atbildību mīkstinošu apstākļu dēļ Komisija apelācijas sūdzības iesniedzējam piemēroja 20 % naudas soda apmēra samazinājumu, jo pēdējais minētais par attiecīgo pārkāpumu bija atbildīgs tikai tiktāl, ciktāl tas bija piedalījies koluzīvās darbībās ar *Samsung* un *Reneasas*, bet ne ar *Philips*. Atbilstoši Paziņojumam par sadarbību tā *Reneasas* piemēroja atbrīvojumu no naudas soda un *Samsung* – 30 % naudas soda apmēra samazinājumu.
- 18 Apstrīdētā lēmuma 1. pantā Komisija konstatēja, ka vienotā un turpinātā LESD 101. panta 1. punkta un EEZ līguma 53. panta pārkāpumā viedkaršu čipu nozarē, kas attiecas uz EEZ, ir piedalījušies šādi uzņēmumi:
- apelācijas sūdzības iesniedzējs – no 2003. gada 24. septembra līdz 2005. gada 31. martam “saistībā ar tās sadarbību ar *Samsung* un *Reneasas*” (1. panta a) punkts);
 - *Philips* – no 2003. gada 26. septembra līdz 2004. gada 9. septembrim (1. panta b) punkts);
 - *Reneasas* – no 2003. gada 7. oktobra līdz 2005. gada 8. septembrim (1. panta c) punkts) un
 - *Samsung* – no 2003. gada 24. septembra līdz 2005. gada 8. septembrim (1. panta d) punkts).
- 19 Šī lēmuma 2. pantā Komisija noteica naudas sodus 82 784 000 EUR apmērā apelācijas sūdzības iesniedzējam (2. panta a) punkts), 20 148 000 EUR apmērā *Philips* (2. panta b) punkts), 0 EUR apmērā *Reneasas* (2. panta c) punkts) un 35 116 000 EUR apmērā *Samsung* (2. panta d) punkts).

III. Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

- 20 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā tika iesniegts 2014. gada 13. novembrī, prasītājs cēla prasību galvenokārt atcelt apstrīdēto lēmumu, ciktāl tas uz to attiecas, un pakārtoti – samazināt tam uzliktā naudas soda apmēru.
- 21 Savas prasības pamatojumam prasītājs izvirzīja sešus pamatus. Pirmie divi pamati attiecās uz tiesību uz aizstāvību un labas pārvaldības principa ievērošanu. Trešais pamats attiecās uz LESD 101. panta 1. punkta pārkāpumu. Ceturtais pamats, kas bija izvirzīts pakārtoti, attiecās uz vienota un turpināta pārkāpuma jēdziena kļūdainu piemērošanu. Piektais un sestais pamats attiecās uz naudas sodu.
- 22 Ar pārsūdzēto spriedumu Vispārējā tiesa noraidīja šos pamatus un līdz ar to arī prasītāja prasību kopumā.

IV. Lietas dalībnieku prasījumi apelācijas tiesvedībā

- 23 Apelācijas sūdzības iesniedzēja prasījumi Tiesai ir šādi:
- atcelt pārsūdzēto spriedumu;
 - atcelt apstrīdēto lēmumu, ciktāl tas skar apelācijas sūdzības iesniedzēju;
 - pakārtoti – naudas sodu 82 874 000 EUR apmērā, kas tam ir noteikts apstrīdētājā lēmumā, samazināt līdz samērīgam apmēram;
 - pakārtoti – nosūtīt lietu atpakaļ Vispārējai tiesai atkārtotai izskatīšanai un
 - piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

24 Komisijas prasījumi Tiesai ir šādi:

- apelācijas sūdzību noraidīt;
- pakārtoti – noraidīt lūgumu samazināt apelācijas sūdzības iesniedzējam noteiktā naudas soda apmēru un
- piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

V. Par apelācijas sūdzību

25 Apelācijas sūdzības pamatojumam apelācijas sūdzības iesniedzējs izvirza trīs pamatus.

A. Par pirmo pamatu, kas attiecas uz nepietiekamu pārbaudi Vispārējā tiesā

26 Pirmais apelācijas sūdzības iesniedzēja izvirzītais pamats ir sadalīts piecās daļās.

1. Par pirmā pamata pirmo daļu

a) Lietas dalībnieku argumenti

- 27 Ar pirmā pamata pirmo daļu, kas it īpaši attiecas uz pārsūdzētā sprieduma 160. punktu, apelācijas sūdzības iesniedzējs pārmet Vispārējai tiesai, ka tā ir pārbaudījusi tikai piecus no vienpadsmit iespējami prettiesiskiem saziņas gadījumiem, kas notika tās un *Samsung* vai *Reneas* starpā un kuru esamību ir konstatējusi Komisija, lai gan tā bija apstrīdējusi katru šo saziņas gadījumu. Šī nepilnīgā un selektīvā apstrīdētā lēmuma pārbaude tiesā esot pretrunā LESD 263. pantam un esot izraisījusi nepietiekamu naudas soda apmēra pārbaudi. Apelācijas sūdzības iesniedzējs uzskata, ka Komisijas vērtējumu attiecībā uz vienu vai otru no apstrīdētajiem saziņas gadījumiem prettiesiskumam būtu vajadzējis izraisīt attiecīgo apstrīdētajā lēmumā izdarīto Komisijas secinājumu atcelšanu.
- 28 Vispārējā tiesa neesot arī izpildījusi pienākumu norādīt pamatojumu, kas ir paredzēts Eiropas Savienības Tiesas statūtu 36. pantā. It īpaši tā neesot norādījusi pietiekamus iemeslus, lai pamatotu savu pieeju, ko tā ir paudusi pārsūdzētā sprieduma 160. punktā, kā arī piecu pārbaudīto saziņas gadījumu izvēli.
- 29 Šāda selektīva pārbaude neesot Vispārējai tiesai ļāvusi pilnībā novērtēt norādītā pārkāpuma smagumu un pārbaudīt uzliktā naudas soda apmēru. Vispārējā tiesa esot nepietiekami atbildējusi uz apelācijas sūdzības iesniedzēja argumentiem par naudas sodu, kā tas izriet no trešā apelācijas sūdzības pamata. Tā kā tā dalība pārkāpumā tika samazināta tikai līdz pieciem pierādītiem saziņas gadījumiem, Vispārējā tiesa nevarēja apstiprināt naudas soda apmēru, ko tam bija noteikusi Komisija.
- 30 Runājot par nepārbaudītajiem saziņas gadījumiem, Vispārējā tiesa it īpaši pārsūdzētā sprieduma 153. punktā esot tikai atsaukusies uz Komisijas secinājumiem, nekādā veidā tos nepārbaudot, kas gan bija tās pienākums.
- 31 Selektīvā pārbaude, ko veica Vispārējā tiesa, esot pretrunīga un neatbilstot vērtējumiem, kādus tā ir izdarījusi pārsūdzētā sprieduma 136., 137. un 211. punktā. Šis selektīvās pārbaudes rezultātā Vispārējā tiesa esot sagrozījusi Komisijas apgalvotā pārkāpuma pazīmes, jo ar Vispārējās tiesas pārbaudītajiem saziņas gadījumiem nepietiekot, lai pamatotu konstatējumu par vienotu un turpinātu pārkāpumu attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzēju.

- 32 Tā kā nav apstiprināti citi Komisijas konstatētie saziņas gadījumi un it īpaši nav pārbaudīti apgalvotie saziņas gadījumi starp apelācijas sūdzības iesniedzēju un *Reneasas* 2003. gadā, kas ir minēti apstrīdētā lēmuma 160. apsvērumā, Vispārējai tiesai neesot bijis nekāda pamata konstatēt, ka šajā gadā notika prettiesiskas *Samsung* un apelācijas sūdzības iesniedzēja sanāksmes. Tādējādi apelācijas sūdzības iesniedzējs uzskata, ka Vispārējai tiesai nebija nekādu citu pierādījumu kā tikai tie, kurus tas apstrīd, kas pamatotu tā saziņas ar *Samsung* 2003. gadā esamību un saturu.
- 33 Apelācijas sūdzības iesniedzējs precizē, ka selektīva pārbaude ietekmē tā tiesisko stāvokli, ciktāl tās rezultātā tas ir pakļauts nepamatotām trešo personu pretenzijām, piemēram, prasībām atlīdzināt zaudējumus.
- 34 Komisija visus šos argumentus apstrīd.
- 35 Tā norāda, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs nav apstrīdējis apstrīdētā lēmuma 38.–41., 68., 76., 77., 246. un 297. apsvērumā iekļauto secinājumu, ka viedkaršu čipu cenas principā tika noteiktas ik gadu. Tādējādi Komisija uzskata, ka Vispārējā tiesa varēja pārbaudīt tikai to, vai apelācijas sūdzības iesniedzējs laikposmā no 2003. līdz 2005. gadam nav piedalījies vismaz vienā pret konkurenci vērsta saziņas gadījumā gadā. Pietiekot ar to, ka pret konkurenci vērsta saziņas ekonomiskais iznākums turpina radīt sekas pēc dienas, kurā tā notikusi.
- 36 Šajos apstākļos Vispārējai tiesai neesot bijis pienākums pamatot ne savu izvēli attiecībā uz pieciem saziņas gadījumiem, kurus tā pārbaudīja, ne to, ka netika pārbaudīta apelācijas sūdzības iesniedzēja dalība pārējos sešos saziņas gadījumos.
- 37 Vispārējai tiesai neesot bijuši šķēršļi novērtēt argumentus, kas attiecas uz pārkāpuma smagumu un uz naudas soda apmēru. It īpaši to saziņas gadījumu skaits, kuros apelācijas sūdzības iesniedzējs piedalījās, neietekmējot novērtējumu attiecībā uz pārkāpuma smagumu vai iespēju piemērot koeficientu par pārkāpuma smagumu 16 % apmērā.
- 38 Tai neesot bijis šķēršļu arī pareizi atbildēt uz argumentiem, kas attiecas uz apelācijas sūdzības iesniedzēja dalību vienotajā un turpinātajā pārkāpumā, jo pēdējais minētais piedalījās vismaz vienā saziņas gadījumā gadā, un šie saziņas gadījumi iekļaujas kopējā plānā. Tā arī esot spējusi pareizi novērtēt argumentus, kas attiecas uz 2003. gada 24. septembrī un 2003. gada 3. novembrī notikušo saziņas gadījumu ar *Samsung* pret konkurenci vērsto raksturu, jo *Reneasas* sniegtie pierādījumi bija tikai viens no iemesliem, kuru dēļ Vispārējā tiesa apstiprināja Komisijas secinājumus par *Samsung* kā liecinieka uzticamību un par informācijas apmaiņu minēto saziņas gadījumu laikā.
- 39 Apelācijas sūdzības iesniedzēja arguments par apstrīdētā lēmuma pilnīgu atcelšanu esot nepieņemams saskaņā ar Tiesas Reglamenta 169. panta 2. punktu.
- 40 Arguments, kurš attiecas uz pārsūdzētā sprieduma 153. punktu, neesot lietderīgs, jo Vispārējā tiesa nav izdarījusi nekādus secinājumus no atsaucēs, kas ir izdarīta uz deviņiem pret konkurenci vērsta saziņas gadījumiem, kuri nav tie, kas notika 2003. gada 3. novembrī un 27. novembrī.
- 41 Pret apelācijas sūdzības iesniedzēju prasības atlīdzināt zaudējumus esot vērsta nevis Vispārējās tiesas pieejas dēļ, bet gan tādēļ, ka 2003.–2005. gadā tas vismaz vienreiz gadā piedalījās kādā pret konkurenci vērsta saziņā.
- 42 Runājot par apelācijas sūdzības iesniedzēja argumentu, kas attiecas uz pārsūdzētā sprieduma 136. un 137. punktu, minētajā spriedumā esot sajaukti divi dažādi jēdzieni, proti, pierādījums par to pret konkurenci vērsto saziņas gadījumu skaitu, kuros piedalījās apelācijas sūdzības iesniedzējs, un pierādījums par šo saziņas gadījumu pret konkurenci vērsto raksturu.

b) Tiesas vērtējums

- 43 Vispirms ir jānorāda, ka pārsūdzētā sprieduma 160. punkts attiecas uz to, kā Vispārējā tiesa ir vērtējusi trešā pamata trešo daļu, ko tajā bija izvirzījis apelācijas sūdzības iesniedzējs un kas attiecās uz tādu pierādījumu neesamību, kuri ļautu konstatēt, ka pastāv LESD 101. panta pārkāpums. Šis punkts ir formulēts šādi:
- “[...] prasītājs neapstrīd Komisijas vērtējumu, saskaņā ar kuru cenas principā tika noteiktas ik gadu, kas turklāt izriet no sarunām, kurās prasītājs piedalījās. Šajos apstākļos attiecībā uz 2003.–2005. gadu pietiek pārbaudīt, vai prasītājs katrā no šiem trim gadiem ir piedalījies vienās vai attiecīgā gadījumā divās pret konkurenci vērstās sarunās ar *Samsung* vai *Reneas*, lai secinātu, vai pastāv LESD 101. panta pārkāpums. Šajos apstākļos Vispārējā tiesa uzskatīja par lietderīgu iesākumā pārbaudīt piecus saziņas gadījumus starp prasītāju un *Samsung* vai *Reneas*, proti, saziņu 2003. gada 24. septembrī (pirmais saziņas gadījums), 2003. gada 3. novembrī (otrais saziņas gadījums), 2004. gada 18. martā (sestais saziņas gadījums), 2004. gada 1.–8. jūnijā (septītais saziņas gadījums) un 2005. gada 31. martā (vienpadsmitais saziņas gadījums), no kuriem pirmais un pēdējais saziņas gadījums, Komisijas ieskatā, iezīmēja attiecīgi sākumu un beigas prasītāja dalībai aplūkojamajā pārkāpumā. Tikai gadījumā, ja šie pieci saziņas gadījumi neļautu pierādīt aplūkojamā pārkāpuma esamību, Vispārējā tiesa izvērtēs, vai pārējie saziņas gadījumi, piemēram, saziņas gadījums 2003. gada 17. novembrī, par kuriem prasītājs savos procesuālajos rakstos un tiesas sēdē apgalvo, ka tie nebija prettiesiski, palīdz pierādīt šī pārkāpuma esamību.”
- 44 Pārbaudījusi apelācijas sūdzības iesniedzēja argumentus par minētajiem pieciem saziņas gadījumiem, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 207. punktā pauda viedokli, ka Komisija nav pieļāvusi kļūdu, uzskatot, ka laikā no 2003. gada 24. septembra līdz 2005. gada 31. martam apelācijas sūdzības iesniedzējs ir piedalījies pret konkurenci vērstās sarunās ar *Samsung* un *Reneas*.
- 45 Vispārējā tiesa savukārt nav pārbaudījusi argumentus, ar kuriem apelācijas sūdzības iesniedzējs apstrīdēja Komisijas secinājumus attiecībā uz sešiem citiem divpusējas saziņas gadījumiem, kas attiecībā uz to bija norādīti apstrīdētajā lēmumā.
- 46 Apelācijas sūdzības iesniedzējs apstrīd šo Vispārējās tiesas pieeju būtībā tādēļ, ka tā nav saderīga ar prasībām par pilnīgu pārbaudi tiesā ne atbilstoši tiesiskuma pārbaudei, ne naudas soda apmēra pārbaudei.
- 47 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka to Komisijas lēmumu, kas attiecas uz LESD 101. un 102. panta piemērošanas procedūrām, pārbaudes tiesā sistēmu veido LESD 263. pantā noteiktā iestāžu tiesību aktu tiesiskuma pārbaude, kas saskaņā ar LESD 261. pantu pēc prasītāju lūguma var tikt papildināta ar Vispārējās tiesas neierobežotas kompetences īstenošanu attiecībā uz šajā jomā Komisijas noteiktajām sankcijām (spriedums, 2016. gada 21. janvāris, *Galp Energía España* u.c./Komisija, C-603/13 P, EU:C:2016:38, 71. punkts).
- 48 Jāatgādina, ka LESD 263. pantā paredzētās tiesiskuma pārbaudes apjoms attiecas uz visiem elementiem Komisijas lēmumos par LESD 101. un 102. panta piemērošanas procedūru, attiecībā uz kuriem Vispārējā tiesa nodrošina gan tiesību, gan faktu ziņā padziļinātu pārbaudi, ņemot vērā prasītāja izvirzītos pamatus un ņemot vērā visus atbilstošos prasītāja izvirzītos elementus kopā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 21. janvāris, *Galp Energía España* u.c./Komisija, C-603/13 P, EU:C:2016:38, 72. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 49 Šajā gadījumā apelācijas sūdzības iesniedzējs centās panākt, ka tiek pārbaudīts, vai ir tiesisks Komisijas konstatējums par tā dalību vienotā un turpinātā pārkāpumā laikposmā no 2003. gada 24. septembra līdz 2005. gada 31. martam.

- 50 Kā tas izriet no šī sprieduma 43. punkta, to, ka Vispārējā tiesa pārbaudīja tikai piecus no attiecīgajiem vienpadsmit divpusējas saziņas gadījumiem, tā pamatoja ar to – ko apelācijas sūdzības iesniedzējs nav apstrīdējis –, ka cenas principā tika apspriestas ik gadu. Šajā ziņā ir svarīgi piebilst, kā izriet no šī sprieduma 115. un 116. punkta, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs apelācijas tiesvedības stadijā nav paudis nevienu pieņemamu argumentu, kas varētu atspēkot šo pamatojumu.
- 51 Tādējādi, pirmkārt, Vispārējā tiesa ir juridiski pietiekami izklāstījusi iemeslus, kuru dēļ tā pārbaudīja ierobežotu to saziņas gadījumu skaitu, ko apelācijas sūdzības iesniedzējs ir apstrīdējis.
- 52 Otrkārt, ir jāuzskata, ka, lai apstiprinātu Komisijas izdarītā konstatējuma par apelācijas sūdzības iesniedzēja dalību attiecīgajā pārkāpumā tiesiskumu, Vispārējā tiesa varēja arī pārbaudīt tikai Komisijas vērtējumus, kas attiecas ne tikai uz pirmo un pēdējo koluzīvās saziņas gadījumu, bet arī uz vienu vai diviem saziņas gadījumiem katrā gadā, kurā notika dalība pārkāpumā.
- 53 Šādā pārkāpumā vairāku gadu garumā tas, ka aizliegtā vienošanās izpaužas dažādos laikposmos, kurus var nodalīt ar lielākiem vai mazākiem pārtraukumiem laikā, neietekmē šīs aizliegtās vienošanās esamību, ja vien šo pārkāpumu veidojošām dažādām darbībām ir viens mērķis un tās veido vienotu un turpinātu pārkāpumu (spriedums, 2006. gada 21. septembris, *Technische Unie/Komisija*, C-113/04 P, EU:C:2006:593, 169. punkts).
- 54 Turklāt saskaņā ar pastāvīgo judikatūru tam, ka uzņēmums nav piedalījies visās aizliegtās vienošanās sastāvdaļās, vai tam, ka uzņēmumam ir bijusi nebūtiska loma tajos aspektos, kuros tas ir piedalījies, nav nozīmes, konstatējot šī uzņēmuma pārkāpuma esamību, jo šie apstākļi ir jāņem vērā, tikai izvērtējot pārkāpuma smagumu un attiecīgā gadījumā nosakot naudas soda apmēru (spriedums, 2012. gada 6. decembris, *Komisija/Verhuizingen Coppens*, C-441/11 P, EU:C:2012:778, 45. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 55 Tādējādi pirmā pamata pirmā daļa, ciktāl tā attiecas uz LESD 263. panta pārkāpumu un uz pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi, ir jānoraida.
- 56 Ciktāl, kā tas izriet no šī sprieduma 46. punkta, pirmā pamata pirmā daļa attiecas arī uz Vispārējās tiesas neierobežotas kompetences pārkāpumu un tādēļ attiecas uz elementiem, kas tiks izskatīti trešajā pamatā, šajā ziņā paustā argumentācija tiks izskatīta kopā ar šo pamatu.

2. Par pirmā pamata otro daļu

a) Lietas dalībnieku argumenti

- 57 Ar pirmā pamata otro daļu apelācijas sūdzības iesniedzējs pārmet Vispārējai tiesai, ka pārsūdzētā sprieduma 118. punktā tā nepamatoti ir noteikusi tam pienākumu pierādīt 2003. gada 3. novembra *Samsung* iekšējās e-pasta vēstules (turpmāk tekstā – “2003. gada 3. novembra e-pasta vēstule”) autentiskuma neesamību. Tā kā Komisija, kam bija pienākums pierādīt pārkāpumu, nepierādīja šīs e-pasta vēstules autentiskumu saskaņā ar labas pārvaldības principu un ņemot vērā apelācijas sūdzības iesniedzēja paustās nopietnās šaubas, šo pierādījumu un citus *Samsung* sniegtos pierādījumus esot bijis jāatzīst par nepieņemamiem.
- 58 Vispārējā tiesa esot pieļāvusi arī acīmredzamas kļūdas un tiesību uz aizstāvību pārkāpumu, pārsūdzētā sprieduma 74. punktā uzskatot, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja iesniegtajā informātikas ekspertu ziņojumā nebija secināts, ka minētā e-pasta vēstule nav autentiska.
- 59 Turklāt, pārsūdzētā sprieduma 118. punktā apgalvojot, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs nav izvirzījis argumentu, kas pierādītu vajadzību pēc neatkarīgu ekspertu ziņojuma, Vispārējā tiesa esot pārkāpusi tā tiesības uz aizstāvību un tiesības uz lietas taisnīgu izskatīšanu. Pamatojoties uz Francijas Konkurences

iestādes lēmumu, apelācijas sūdzības iesniedzējs uzskata, ka, ņemot vērā tā paustos apsvērumus un *Samsung* paustos apsvērumus, Komisijai bija jāizraugās neatkarīgs profesionāls eksperts attiecīgās e-pasta vēstules autentiskuma novērtēšanai. Tas vēl jo vairāk attiecoties uz procesiem aizliegtu vienošanos jomā, ņemot vērā to krimināltiesisko raksturu. Komisijas zinātniskie vērtējumi neesot tādi, kas var novērst jebkādas šaubas par minēto pierādījumu autentiskumu.

- 60 Vispārējā tiesa, pamatojoties uz šādiem pierādījumiem, esot kļūdaini novērtējusi attiecīgā pārkāpuma ilgumu un apmēru. Tā kā nebija tādu *Samsung* sniegtu pierādījumu, ko būtu bijis jāatzīst par nepieņemamiem, Komisija neesot varējusi pierādīt ne to, ka 2003. gadā apelācijas sūdzības iesniedzējs ir izdarījis pārkāpumu, ne tā dalību vienotā un turpinātā pārkāpumā. Apelācijas sūdzības iesniedzējs it īpaši apstrīd pārsūdzētā sprieduma 143. un 144. punktu, kā arī tā 150. punktā izdarīto atsauci uz tālaika pierādījumiem un uz *Reenas* sniegtajiem pierādījumiem, jo Vispārējā tiesa tos nav pārbaudījusi.
- 61 Komisija apstrīd visu šo argumentu pamatotību.

b) Tiesas vērtējums

- 62 Vispirms ir jānorāda, ka no Vispārējās tiesas faktu konstatējuma izriet, ka 2003. gada 3. novembra e-pasta vēstuli, ko *Samsung* iesniedza pēc sarunu par izlīgumu apturēšanas, Komisija izmantoja, lai pierādītu, ka tajā pašā dienā pastāv pret konkurenci vērsta saziņa starp apelācijas sūdzības iesniedzēju un *Samsung*. Apelācijas sūdzības iesniedzējs ir apstrīdējis šīs e-pasta vēstules autentiskumu Komisijā un ir iesniedzis eksperta ziņojumu savos apsvērumos par otro faktu izklāstu, kurā tam tika paziņota minētā e-pasta vēstule. Neveicot neatkarīgu zinātnisku ekspertīzi, Komisija kļiedēja apelācijas sūdzības iesniedzēja šaubas, pamatojoties patī uz saviem zinātniskajiem vērtējumiem par šīs pašas e-pasta vēstules autentiskumu.
- 63 Ar šo pirmā pamata daļu apelācijas sūdzības iesniedzējs iebilst pret to, ka Vispārējā tiesa ir noraidījusi argumentu, ka, lai pārliecinātos par 2003. gada 3. novembra e-pasta vēstules autentiskumu, Komisija neizmantoja neatkarīgu ekspertīzi. Šajā ziņā pārsūdzētā sprieduma 118. punktā Vispārējā tiesa ir atzinusi, ka Komisijai bija zināma rīcības brīvība lemt par veicamajiem papildu pasākumiem un ka šajā gadījumā apelācijas sūdzības iesniedzējs nav pierādījis, ka šāda ekspertīze bija jāveic.
- 64 Apelācijas sūdzības iesniedzējs uzskata, ka šādā veidā Vispārējā tiesa tam ir uzlikusi pienākumu pierādīt 2003. gada 3. novembra e-pasta vēstules autentiskuma neesamību, tādējādi pārsūdzētajā spriedumā pieļaujot kļūdu tiesību piemērošanā.
- 65 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka Savienības tiesībās primārais ir pierādījumu brīvas izvērtēšanas princips, no kā izriet, pirmkārt, ka, ja pierādījumu elements ir iegūts likumīgi, tā pieļaujamību nevar apstrīdēt Vispārējā tiesā un, otrkārt, ka vienīgais atbilstošais kritērijs likumīgi iesniegto pierādījumu vērtības novērtēšanai ir to ticamība (spriedums, 2013. gada 19. decembris, *Siemens* u.c./Komisija, C-239/11 P, C-489/11 P un C-498/11 P, nav publicēts, EU:C:2013:866, 128. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 66 Ja Komisija pamatojas uz pierādījumu elementiem, kas principā ir pietiekami, lai pierādītu pārkāpuma esamību, attiecīgajam uzņēmumam nepietiek ar norādi uz iespēju, ka pastāv apstākļi, kas varētu ietekmēt minēto pierādījumu elementu pierādīšanas spēku, lai Komisija uzņemtos pienākumu pierādīt, ka šis apstākļi nav varējis ietekmēt šo pierādījumu elementu pierādīšanas spēku. Tieši pretēji, izņemot gadījumus, kad attiecīgais uzņēmums šādu pierādījumu nevar sniegt pašas Komisijas rīcības dēļ, attiecīgajam uzņēmumam juridiski pietiekami ir jāpierāda, pirmkārt, apstākļa, uz ko tas norāda, esamība un, otrkārt, tas, ka ar šo apstākli tiek apšaubīts pierādījumu elementu, uz ko balstās Komisija, pierādījuma spēks (spriedums, 2012. gada 22. novembris, *E.ON Energie*/Komisija, C-89/11 P, EU:C:2012:738, 76. punkts).

- 67 Šie apsvērumi ir attiecināmi uz situāciju, kad apelācijas sūdzības iesniedzējs, kā tas ir šajā gadījumā, apstrīd nevis pierādījumu elementa ticamību, bet gan tā autentiskumu.
- 68 Šajā gadījumā gan no apstrīdētā lēmuma 164.–174. apsvēruma, gan pārsūdzētā sprieduma 65., 74., 82. un 182. punkta izriet, ka šajā lēmumā Komisija sīki ir atbildējusi uz apelācijas sūdzības iesniedzēja paustajām šaubām par 2003. gada 3. novembra e-pasta vēstules autentiskumu un ka tā šīs šaubas būtībā ir kļiedējusi. Šādos apstākļos apelācijas sūdzības iesniedzējam bija Vispārējā tiesā jāpierāda, ka Komisijas atbildē ir pieļautas kļūdas tāpēc, ka nebija veikta pietiekama izmeklēšana. Taču šajā ziņā no pārsūdzētā sprieduma 65. un 82.–84. punkta būtībā izriet, ka apelācijas sūdzības iesniedzējam nav izdevies pierādīt šādas kļūdas.
- 69 No tā izriet, ka, nepamatoti neapvēršot pierādīšanas pienākumu, Vispārējā tiesa varēja noraidīt dažādus apelācijas sūdzības iesniedzēja argumentus par 2003. gada 3. novembra e-pasta vēstules autentiskuma neesamību, jo tas nebija pierādījis, ka Komisijas sniegtie paskaidrojumi būtu kļūdaini. Arī neapvēršot pierādīšanas pienākumu, pārsūdzētā sprieduma 118. punktā tā varēja noraidīt apelācijas sūdzības iesniedzēja argumentus, saskaņā ar kuriem Komisijai esot bijis jālūdz veikt neatkarīgu zinātnisku ekspertīzi, lai pierādītu šīs e-pasta vēstules autentiskumu.
- 70 Tā kā apelācijas sūdzības iesniedzējs šajā saistībā apgalvo, ka ir pieļauts tā tiesību uz aizstāvību pārkāpums, pietiek norādīt, ka gan administratīvā procesa laikā, gan tiesvedībā Vispārējā tiesā tas varēja paust argumentus par 2003. gada 3. novembra e-pasta vēstules autentiskumu.
- 71 Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, apelācijas sūdzības iesniedzēja argumenti, kas attiecas uz pārsūdzētā sprieduma 143., 144. un 150. punktu, ciktāl tie ir pamatoti ar kļūdainu pieņēmumu, ka Vispārējā tiesa apelācijas sūdzības iesniedzējam ir noteikusi pienākumu pierādīt, ka 2003. gada 3. novembra e-pasta vēstule nav autentiska, ir jāuzskata par nelietderīgiem.
- 72 Tādējādi pirmā pamata otrā daļa ir jānoraida.

3. Par pirmā pamata trešo daļu

a) Lietas dalībnieku argumenti

- 73 Ar pirmā pamata trešo daļu apelācijas sūdzības iesniedzējs pārmet Vispārējai tiesai, ka tā ir pārkāpusi tā tiesības uz aizstāvību un ir pieļāvusi acīmredzamu kļūdu tiesību piemērošanā, jo pārsūdzētā sprieduma 85. punktā ir atzinusi, ka tas, ka apelācijas sūdzības iesniedzējam laikus nav paziņots Komisijas zinātniskais vērtējums par 2003. gada 3. novembra e-pasta vēstules autentiskumu, kas veido pārkāpumu pamatojošus elementus, neietekmēja rezultātu, kādu Komisija puda apstrīdētajā lēmumā.
- 74 Apelācijas sūdzības iesniedzējs uzskata – tas, ka Komisija tam nepaziņoja šos vērtējumus, liedza tam iespēju labāk pamatot nopietnās šaubas, ko tas bija paudis attiecībā uz šīs e-pasta vēstules autentiskumu, pierādīt tās autentiskuma neesamību vai vajadzību pēc neatkarīgas ekspertīzes šajā nolūkā un atbildēt uz Komisijas vērtējumiem. Apelācijas sūdzības iesniedzēja tiesību uz aizstāvību pārkāpumu, ko pastiprinot tas, ka nepamatoti tika noteikts pienākums pierādīt minētās e-pasta vēstules autentiskuma neesamību, nevar novērst, iesniedzot zinātniskus vērtējumus tiesvedības laikā Vispārējā tiesā.
- 75 Komisija visus šos argumentus apstrīd.

b) Tiesas vērtējums

- 76 Ar šo daļu apelācijas sūdzības iesniedzējs apgalvo, ka Vispārējā tiesa nepamatoti ir noraidījusi tā argumentāciju par to, ka Komisija, administratīvā procesa laikā tam nepaziņojot savus atbilstošos zinātniskos vērtējumus par 2003. gada 3. novembra e-pasta vēstules autentiskumu, nav ievērojusi tā tiesības uz aizstāvību.
- 77 Šajā ziņā Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 77. un 80. punktā ir norādījusi, ka Komisijai esot bijis apelācijas sūdzības iesniedzējam jādara zināmi savi zinātniskie vērtējumi kā pārkāpumu pamatojošie elementi. Minētā sprieduma 81.–85. punktā tā tomēr uzskatīja, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs nav pierādījis, ka rezultāts, kādu Komisija ir paudusi apstrīdētajā lēmumā, būtu bijis citāds, ja šāda paziņošana būtu notikusi, līdz ar to tā noraidīja argumentāciju, ko apelācijas sūdzības iesniedzējs bija balstījis uz tā tiesību uz aizstāvību pārkāpumu.
- 78 Tādējādi Vispārējā tiesa ir ievērojusi Tiesas judikatūru, saskaņā ar kuru, lai tiesību uz aizstāvību pārkāpums izraisītu apstrīdētā tiesību akta atcelšanu, ir jāpierāda, ka šī pārkāpuma neesamības gadījumā procedūras iznākums varētu būt bijis citāds, un tas ir jāpierāda attiecīgajam uzņēmumam (spriedums, 2016. gada 16. jūnijs, *SKW Stahl-Metallurgie* un *SKW Stahl-Metallurgie Holding/Komisija*, C-154/14 P, EU:C:2016:445, 69. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 79 Taču apelācijas sūdzības iesniedzējs nav iesniedzis nevienu pierādījumu, kas varētu pierādīt, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā vai sagrozījusi faktus vai pierādījumus, ciktāl tā, pamatojoties uz argumentiem un tajā iesniegtajiem pierādījumiem, uzskatīja, ka tas nav pierādījis, ka rezultāts, kādu Komisija ir paudusi apstrīdētajā lēmumā, būtu varējis būt citāds, ja šī iestāde tam būtu paziņojusi šos zinātniskos vērtējumus administratīvā procesa laikā.
- 80 Tādējādi pirmā pamata trešā daļa ir jānoraida.

4. Par pirmā pamata ceturto daļu

a) Lietas dalībnieku argumenti

- 81 Pirmā pamata ceturto daļu, kas attiecas uz nevainīguma prezumpcijas, tiesību uz aizstāvību un pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu, ir sadalīta divos galvenajos iebildumos.
- 82 Ar pirmo iebildumu apelācijas sūdzības iesniedzējs apstrīd Vispārējās tiesas vērtējumus, kas ir ietverti it īpaši pārsūdzētā sprieduma 93. un 126. punktā un kas attiecas uz *Samsung* kā liecinieka uzticamību.
- 83 Pirmkārt, apelācijas sūdzības iesniedzējs uzskata, ka arguments, saskaņā ar kuru *Samsung* ir uzticams liecinieks, jo tas ir lūdzis tam piemērot iecietības programmu, ir spēkā tikai attiecībā uz pierādījumiem, ko ir iesniedzis kāds liecinieks, kuram Komisija jau ir piemērojusi pagaidu iecietības programmu. Taču tā tas nebija *Samsung* gadījumā brīdī, kad tika iesniegti apstrīdētie pierādījumi. Tā kā pēc neveiksmīgā izlīguma mēģinājuma *Samsung* bija risks, ka tam tiks piemērots pilns naudas sods, *Samsung* neesot bijis, ko zaudēt, sniedzot nepatiesas liecības, it īpaši tāpēc, ka saskaņā ar Korejas tiesībām tas nekādā veidā neriskēja saņemt kriminālsodu par nepatiesām liecībām.
- 84 Tādējādi Vispārējai tiesai esot bijis jāpamatojas uz citiem pierādījumiem, lai pierādītu apstrīdētās divpusējās saziņas esamību starp *Samsung* un apelācijas sūdzības iesniedzēju. Taču šādu pierādījumu neesot. Šajā ziņā apelācijas sūdzības iesniedzējs kritizē pārsūdzētā sprieduma 145.–151. punktu, ko saskaņā ar tā viedokli nevar uzskatīt par vienkāršu papildu pamatojumu. Minētā sprieduma 148. un 149. punkts, kuros ir norādīts, ka *Samsung* sniegtos pierādījumus ir apstiprinājuši citi pārkāpuma dalībnieki, esot pretrunā minētā sprieduma 155. punktam. Pārsūdzētā sprieduma 147. punktā minētā *Philips* e-pasta vēstule esot balstīta tikai uz “paziņojumu, kas izriet no baumām”, un apelācijas

- sūdzības iesniedzējam nav bijusi nekāda divpusēja saziņa ar *Philips*. Attiecīgajās apstrīdētā lēmuma daļās neesot precizēts, ka *NXP Semiconductors NV* ir sniedzis elementus, kas apstiprina *Samsung* iesniegtos pierādījumus. Apstrīdētā lēmuma 157. apsvērumā minētais apstāklis, ka *Renesas* esot iesniedzis šos pierādījumus pamatojošus elementus, esot neloģisks un tam esot pretrunā Vispārējās tiesas daļējā pārbaude, kura neesot ne pārbaudījusi, ne pierādījusi *Renesas* un apelācijas sūdzības iesniedzēja sanākumi 2003. gadā, t.i., gadā, kad notika strīdīgā saziņa ar *Samsung*. Tādējādi *Renesas* nevar pierādīt apstrīdētos faktus, kas ir konstatēti, pamatojoties uz nepieņemamiem *Samsung* sniegtiem pierādījumiem.
- 85 Tā kā apelācijas sūdzības iesniedzēja lieciniekam atšķirībā no *Samsung* liecinieka bija risks saņemt kriminālsodu par nepatiesu liecību, Vispārējai tiesai esot bijusi jāpiešķir lielāka nozīme pirmā liecībām. Tai bija apelācijas sūdzības iesniedzējs jāattaisno, pamatojoties uz šaubām atbilstoši *in dubio pro reo* principam.
- 86 Otrkārt, šis princips neesot bijis ievērots tāpēc, ka pārsūdzētā sprieduma 123. un 124. punktā Vispārējā tiesa *Samsung* esot piemērojusi noteikumu par advokāta un tā klienta privilēģiju par sliktu apelācijas sūdzības iesniedzējam. Runājot par attiecīgo liecību, *Samsung* darbinieks, kas sniedza šo liecību, *Samsung* padomdevējam pauda tikai neskaidras atmiņas desmit gadus pēc apgalvotā pārkāpuma.
- 87 Ar otro iebildumu apelācijas sūdzības iesniedzējs apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir nepamatoti uzskatījusi, ka tā citu karšu čipi ietilpst attiecīgajā pārkāpumā, nepietiekami pamatojusi savu spriedumu un pārkāpusi *in dubio pro reo* principu.
- 88 Pirmkārt, pārsūdzētā sprieduma 255. punktā Vispārējā tiesa esot izmantojusi nepareizu *Samsung* iekšējā ziņojuma tulkojumu un tādējādi sagrozījusi pierādījumus. Pamatojoties uz pareizu tulkojumu, Vispārējā tiesa nebūtu varējusi uzskatīt, ka attiecīgie pierādījumi pamato secinājumu, ka 2003. gada 24. septembrī notika *Samsung* un apelācijas sūdzības iesniedzēja apspriede par citu karšu čipiem.
- 89 Otrkārt, pārsūdzētā sprieduma 256. punktā paustie apsvērumi nevarot pierādīt, ka ar citu karšu čipiem saistītie ienākumi ir jāiekļauj naudas soda apmēra aprēķinā attiecībā uz visu pārkāpuma laikposmu, un esot pretrunā minētā sprieduma 160. punktā paustajai pieejai. Citu karšu čipi *Samsung* iekšējā ziņojumā, kurš tika izmantots, lai pierādītu 2003. gada 24. septembra saziņu, tika minēti tikai attiecībā uz 2004. gadu pavisam vispārīgā paziņojumā, ko nevar uzskatīt par tādu, kura priekšmets vai sekas ir konkurences ierobežošana. Tas nevar samazināt *Samsung* neskaidrības, ņemot vērā, ka viedkaršu čipu nozarē, kuru ekspluatācijas ilgums tehnoloģiju nepārtrauktās attīstības dēļ ir īss, cenas nepārtraukti samazinās. Tā kā nenotika nekāda cita saziņa saistībā ar citu karšu čipiem, ar šiem produktiem saistītie ienākumi naudas soda apmēra aprēķināšanas nolūkā labākajā gadījumā varēja tikt ņemti vērā tikai attiecībā uz 2004. gadu.
- 90 Treškārt, apelācijas sūdzības iesniedzējs apstrīd savstarpēju saistību starp *SIM* čipiem un citu karšu čipiem, kas ir konstatēta pārsūdzētā sprieduma 257. punktā, ciktāl tā ir saistīta ar acīmredzamu kļūdu vērtējumā un tādējādi ar to pierādījumu sagrozīšanu, kurus Komisija ir izmantojusi apstrīdētā lēmuma 221. apsvērumā. No apstrīdētā lēmuma 6. un 221. apsvēruma izrietot, ka viedkaršu čipu tirgus varēja tikt sadalīts divos segmentos. Lai gan sadalījums segmentos nebija absolūts, Komisija tomēr nekonstatēja savstarpēju saistību.
- 91 Ceturtkārt, pat, ja pieņem, ka šāda savstarpēja saistība pastāv, Vispārējā tiesa neesot norādījusi, kādā veidā attiecībā uz *SIM* čipiem apgalvotā informācijas apmaiņa varēja ietekmēt konkurenci attiecībā uz citu karšu čipiem. It īpaši pārsūdzētā sprieduma 258. punkts esot nepietiekami pamatots šajā ziņā. Turklāt *Renesas* paziņojums, kas ir minēts apstrīdētā lēmuma 217. apsvērumā un saskaņā ar kuru pārkāpums attiecās uz divu veidu čipiem un informācija, kas attiecas uz citu karšu lietotnēm, bija nozīmīga *SIM* karšu lietotņu piegādātājiem, neesot ticis pamatots ar pierādījumiem, un apelācijas sūdzības iesniedzējs un *Philips* to esot apstrīdējuši. Ņemot vērā šo apstrīdēšanu, minētais paziņojums esot bijis jāapstiprina ar citiem pierādījumiem, lai to varētu ņemt vērā.

92 Komisija apstrīd visu šo argumentu pamatotību.

b) Tiesas vērtējums

1) Par pirmo iebildumu

- 93 Ar pirmo iebildumu apelācijas sūdzības iesniedzējs apstrīd dažus vērtējumus, ko Vispārējā tiesa ir izdarījusi par *Samsung* kā liecinieka uzticamību un par pierādījuma spēku, kas ir piešķirts pēdējā minētā iesniegtajiem pierādījumu elementiem.
- 94 Šajā ziņā, pirmkārt, vispirms ir jākonstatē, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 93. punktā ir pamatoti norādījusi, ka tas, ka *Samsung* darbiniekam, kas ir sniedzis paziņojumu, kura pierādījuma spēku apelācijas sūdzības iesniedzējs apstrīdēja, nedraudēja kriminālsods Korejā par nepatiesas liecības sniegšanu, šim paziņojumam neatņēma pierādījuma spēku, jo *Samsung* kā pieteikuma iesniedzējs saskaņā ar Paziņojumu par sadarbību riskēja zaudēt šīs sadarbības sniegto labumu nepatiesas liecības sniegšanas gadījumā.
- 95 Proti, ikviena pieteikuma iesniedzēja saskaņā ar šo paziņojumu mēģinājums maldināt Komisiju var radīt šaubas par šāda pieteikuma iesniedzēja godīgumu, kā arī sadarbības pilnību un līdz ar to liegt tam iespēju pilnā apjomā iegūt minētajā paziņojumā paredzētās priekšrocības (pēc analogijas skat. spriedumu, 2013. gada 19. decembris, *Siemens u.c./Komisija*, C-239/11 P, C-489/11 P un C-498/11 P, nav publicēts, EU:C:2013:866, 138. punkts).
- 96 Apelācijas sūdzības iesniedzējs ar savu apgalvojumu, ka *Samsung* sniegtie pierādījumi esot bijuši jāapstiprina citiem attiecīgā pārkāpuma dalībniekiem, kas netika darīts, patiesībā apstrīd nevis pārsūdzētā sprieduma 148. un 149. punktu, bet gan apstrīdētā lēmuma 156.–161. apsvērumā ietvertos Komisijas vērtējumus, saskaņā ar kuriem *Samsung* paziņojumus esot apstiprinājuši citi attiecīgā pārkāpuma dalībnieki. Minētajos punktos Vispārējā tiesa ir norādījusi – apelācijas sūdzības iesniedzējam to neapstrīdot Tiesā –, ka šie vērtējumi tajā netika apstrīdēti.
- 97 Tādējādi šis apgalvojums nav pieņemams, ņemot vērā pastāvīgo judikatūru, saskaņā ar kuru apelācijas tiesvedībā Tiesas pārbaude attiecas tikai uz tā juridiskā risinājuma vērtējumu, kāds ir rasts pamatiem un argumentiem, kuri ir tikuši apspriesti pirmās instances tiesās. Tādējādi lietas dalībnieks nevar pirmoreiz izvirzīt Tiesā pamatus vai argumentus, ko tas nav izvirzījis Vispārējā tiesā (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2016. gada 8. novembris, *BSH/EUIPO*, C-43/15 P, EU:C:2016:837, 43. punkts, un 2017. gada 13. decembris, *Telefónica/Komisija*, C-487/16 P, nav publicēts, EU:C:2017:961, 84. punkts).
- 98 Turklāt ir jānoraida arguments, kas attiecas uz iespējamu pretrunu pamatojumā, kāds ir norādīts iepriekš minētajā pārsūdzētā sprieduma 148. un 149. punktā un minētā sprieduma 155. punktā. Pēdējā minētajā punktā, nenonākot pretrunā tam, ka visus *Samsung* paziņojumus kopumā apstiprināja citi pārkāpuma dalībnieki, Vispārējā tiesa tikai atbildēja uz apelācijas sūdzības iesniedzēja argumentu, norādot, ka apstrīdētā lēmuma 152., 157. un 158. apsvērumā, kurus apelācijas sūdzības iesniedzējs ir apstrīdējis, Komisija nav konstatējusi, ka 2003. gada 3. novembra un 17. novembra saziņu apstiprināja minēto citu dalībnieku sniegti pierādījumi.
- 99 Visbeidzot arguments, kas attiecas uz iespējamu pierādījumu sagrozīšanu tāpēc, ka pārsūdzētā sprieduma 147. punktā ir minēts *NXP Semiconductors*, ir balstīts uz nepareizu apstrīdētā lēmuma interpretāciju. Pretēji tam, ko apgalvo apelācijas sūdzības iesniedzējs, *NXP Semiconductors* ir minēts šī lēmuma 158., 159. un 161. apsvērumā.
- 100 Otrkārt, runājot par pārsūdzētā sprieduma 123. un 124. punktu, ir jānorāda, no vienas puses, ka, tā kā apelācijas sūdzības iesniedzējs argumentu balsta uz minētā sprieduma 123. punktā norādītā paziņojuma neskaidro raksturu, tas patiesībā cenšas panākt, ka no jauna tiek izvērtēts šī paziņojuma pierādījuma

spēks, kas saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru nav Tiesas kompetencē, ja vien šis pierādījuma elements nav sagrozīts (spriedums, 2017. gada 12. janvāris, *Timab Industries* un *CFPR/Komisija*, C-411/15 P, EU:C:2017:11, 153. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra). No otras puses, runājot par argumentu, kas attiecas uz pārsūdzētā sprieduma 124. punktu, pietiek konstatēt, ka šajā punktā ir minēts papildu iemesls, kā par to liecina tā ievada frāze “katrā ziņā”. Tādējādi šis arguments ir nelietderīgs.

101 Tādējādi pirmais iebildums ir jānoraida.

2) Par otro iebildumu

102 Ar otro iebildumu, kas ir vērstas pret pārsūdzētā sprieduma 255.–258. punktu, apelācijas sūdzības iesniedzējs būtībā pārmet Vispārējai tiesai, ka tā ir sagrozījusi pierādījumu elementus, ciktāl tā ir apstiprinājusi konstatējumu par apelācijas sūdzības iesniedzēja dalību pārkāpumā, kas attiecas uz citu karšu čipiem, un ir apstiprinājusi, ka naudas soda apmēra aprēķinā ir ņēmusi vērā tā ienākumus, kuri ir saistīti ar šiem produktiem.

103 Sagrozīšana ir notikusi gadījumā, kad, neizdarot atsauci uz jauniem pierādījumiem, esošo pierādījumu vērtējums šķiet acīmredzami kļūdainš. Apelācijas sūdzības iesniedzējiem ir precīzi jānorāda pierādījumi, kas ir tikuši sagrozīti, un jānorāda kļūdas vērtējumā, kuras ir tikušas pieļautas (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2010. gada 17. jūnijs, *Lafarge/Komisija*, C-413/08 P, EU:C:2010:346, 16. un 17. punkts, kā arī 2017. gada 27. aprīlis, *FSL u.c./Komisija*, C-469/15 P, EU:C:2017:308, 47. un 48. punkts).

104 Pārsūdzētā sprieduma 255.–258. punktā Vispārējā tiesa noraidīja tajā izvirzīto piekto pamatu, kas attiecās uz kļūdu naudas soda apmēra aprēķinā, ciktāl Komisija bija ņēmusi vērā citu karšu čipus.

105 Pirmkārt, pārsūdzētā sprieduma 255. punktā Vispārējā tiesa konstatēja, ka 2003. gada 24. septembrī notikušās saziņas laikā apelācijas sūdzības iesniedzējs un *Samsung* ir atsaukušies uz cenām un citu karšu čipu tirgu. Minētā sprieduma 256. punktā tā uzskatīja, ka ar šo faktu, kas izriet no kāda *Samsung* darbinieka iekšējā ziņojuma, pietiek, lai konstatētu, ka pret konkurenci vērstās apspriedes attiecas ne tikai uz *SIM* čipiem, pat ja pastāv rakstiski pierādījumi par citu informācijas apmaiņu starp apelācijas sūdzības iesniedzēju un tā konkurentiem par citu karšu čipiem.

106 Šajā ziņā ir jānorāda, ka pat, ja pieņem, ka Vispārējā tiesa ir pamatojusies uz nepareizu šī iekšējā ziņojuma tulkojumu, tomēr ir jāsecina, ka no diviem tulkojumiem, ko apelācijas sūdzības iesniedzējs ir iesniedzis tiesā, izriet, ka 2003. gada 24. septembrī notikušās saziņas laikā tika apspriestas cenas nozarēs, kurās, kā tas ir bankas vai identitātes kartes gadījumā, tiek izmantoti citu karšu čipi. Tādējādi, nesagrozot pierādījumu elementus, Vispārējā tiesa saistībā ar šo saziņas gadījumu konstatēja informācijas apmaiņu par citu karšu čipu cenām.

107 Otrkārt, pārsūdzētā sprieduma 257. punktā Vispārējā tiesa piebilda, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs savos rakstveida dokumentos nav izvirzījis nevienu argumentu, kura mērķis būtu iebilst pret apstrīdētā lēmuma 221. apsvērumā ietverto vērtējumu, saskaņā ar kuru starp *SIM* čipiem un citu karšu čipiem pastāv savstarpēja saistība. Tā kā Vispārējā tiesa uzskatīja, ka pret konkurenci vērstā prakse, kas attiecas uz *SIM* čipu cenām, noteikti ietekmēja citu karšu čipu cenas, tā pārsūdzētā sprieduma 258. punktā atzina, ka tas, ka *SIM* čipi un citu karšu čipi neietilpst vienā un tajā pašā produktu tirgū, neietekmē konstatējumu, ka naudas soda apmēra aprēķināšanai Komisija varēja ņemt vērā citu karšu čipus.

108 Tiesā apelācijas sūdzības iesniedzējs nav apšaubījis to, kā Vispārējā tiesa pirmajā instancē ir interpretējusi tā rakstveida dokumentus, jo saskaņā ar šo interpretāciju tas nav apstrīdējis Komisijas konstatējumu par *SIM* čipu un citu karšu čipu savstarpēju saistību. Izjautāts šajā ziņā tiesas sēdē

Tiesā, tas minētajos rakstveida dokumentos turklāt nav identificējis nevienu elementu, kas norādītu, ka tas būtu apstrīdējis šo savstarpējo saistību Vispārējā tiesā. Tādējādi apelācijas sūdzības iesniedzējs nevar Tiesā apstrīdēt minētās savstarpējās saistības vērtējumu.

- 109 Šādos apstākļos, tā kā apelācijas sūdzības iesniedzējs Vispārējā tiesā nav pienācīgi apstrīdējis visus apsvērumus, kas apstrīdētajā lēmumā ir pausti, lai pamatotu citu karšu čipu iekļaušanu tā izdarītajā pārkāpumā, apelācijas sūdzības iesniedzējs nevar apgalvot, ka Vispārējā tiesa nav ievērojusi savas neierobežotās kompetences robežas, apstiprinādama, ka tā ienākumus, kas attiecas uz minētajiem čipiem, Komisija ņēma vērā attiecībā uz visu tā dalības attiecīgajā pārkāpumā ilgumu.
- 110 Līdz ar to otrais iebildums un tādējādi pirmā pamata ceturtā daļa ir jānoraida.

5. Par pirmā pamata piekto daļu

a) Lietas dalībnieku argumenti

- 111 Ar pirmā pamata piekto daļu apelācijas sūdzības iesniedzējs pārmet Vispārējai tiesai, ka tā ir sagrozījusi pierādījumu elementus.
- 112 Pirmkārt, Vispārējā tiesa esot sagrozījusi pierādījumu elementus, pārsūdzētā sprieduma 160. punktā atzīstot, ka cenas principā tika noteiktas ik gadu. No apstrīdētā lēmuma 38.–41., kā arī 65. un 297. apsvēruma izrietot, ka cenas tika apspriestas ik gadu vai ik ceturksni, vai pat vēl biežāk. Ja Vispārējā tiesa ņēma vērā cenu apspriešanu ik ceturksni, tai bija vajadzīgi papildu pierādījumi, lai uzskatītu, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs piedalījās attiecīgajā pārkāpumā.
- 113 Otrkārt, Vispārējā tiesa esot sagrozījusi pierādījumu elementus, pārsūdzētā sprieduma 191.–196. punktā paredzēto e-pasta vēstuli identificējot kā *Samsung* nosūtītu e-pasta vēstuli. Taču no attiecīgajiem pierādījumu elementiem, kā arī no apstrīdētā lēmuma 116. apsvēruma izrietot, ka runa ir par iekšēju apelācijas sūdzības iesniedzēja e-pasta vēstuli. Šīs sagrozīšanas dēļ neesot izpildīts pienākums veikt pilnīgu apelācijas sūdzības iesniedzēja argumentu pārbaudi.
- 114 Komisija apstrīd šo argumentu pamatotību.

b) Tiesas vērtējums

- 115 Pirmkārt, apelācijas sūdzības iesniedzējs apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir sagrozījusi pierādījumu elementus, pārsūdzētā sprieduma 160. punktā atzīstot, ka cenas principā tika noteiktas ik gadu.
- 116 Kā tas skaidri izriet no pārsūdzētā sprieduma 160. punkta – ko apelācijas sūdzības iesniedzējs, kuram par to tiesas sēdē Tiesā tika uzdoti jautājumi, nav noliedzis –, apelācijas sūdzības iesniedzējs Vispārējā tiesā neapstrīdēja to, ka cenas principā tika apspriestas ik gadu. Tādējādi arguments, kas attiecas uz šo 160. punktu, ir nepieņemams saskaņā ar šī sprieduma 97. punktā minēto judikatūru.
- 117 Otrkārt, apelācijas sūdzības iesniedzējs pārmet Vispārējai tiesai, ka tā ir sagrozījusi faktus, pārsūdzētā sprieduma 191.–196. punktā novērtējot saziņu ar *Samsung* laikposmā no 2004. gada 1. jūnija līdz 8. jūnijam.
- 118 Šī argumentācija ir jāizskata, ņemot vērā šī sprieduma 100. un 103. punktā atgādināto judikatūru.

- 119 Šajā gadījumā Komisija piekrīt apelācijas sūdzības iesniedzējam, ka pārsūdzētā sprieduma 191. un 193. punktā Vispārējā tiesa šajos punktos paredzēto e-pasta vēstuli kļūdaini ir uzskatījusi par *Samsung* nosūtītu e-pasta vēstuli, kas atrasta tā telpās, lai gan to bija nosūtījis apelācijas sūdzības iesniedzējs un tā tika atrasta pēdējā minētā telpās.
- 120 Tomēr Tiesā apelācijas sūdzības iesniedzējs neapstrīd ne pašu attiecīgās e-pasta vēstules esamību, ne tās saturu pēc būtības, ne arī secinājumus, ko Vispārējā tiesa ir izdarījusi, pamatojoties uz šo e-pasta vēstuli. It īpaši tas nepauž nevienu argumentu, kas varētu pierādīt, ka Vispārējā tiesa būtu sagrozījusi pierādījumu elementus, pamatojoties uz minēto vēstuli uzskatīdama, ka tas ir piedalījies saziņā ar *Samsung* un šādā veidā apmainījies ar zināmu informāciju, kuru Vispārējā tiesa, kas ir vienīgā, kuras kompetencē ir novērtēt šos faktus, ir kvalificējusi kā vērstu pret konkurenci.
- 121 Šādos apstākļos ir jāuzskata, ka kļūdaina attiecīgās e-pasta vēstules identifikācija ir pārrakstīšanās kļūda, kas neietekmēja to apelācijas sūdzības iesniedzēja argumentu vērtējumu pēc būtības, kuri attiecas uz saziņu, kas notika no 2004. gada 1. jūnija līdz 8. jūnijam, ņemot vērā minētās e-pasta vēstules saturu.
- 122 Lai gan apelācijas sūdzības iesniedzējs piebilst, ka attiecīgās e-pasta vēstules kļūdainas identifikācijas dēļ Vispārējā tiesa nav izpildījusi savu pienākumu veikt pilnīgu tā argumentu pārbaudi, ir jānorāda, ka tā argumentācija neļauj identificēt kļūdas tiesību piemērošanā, kurās tas vairo Vispārējo tiesu, līdz ar to tā šajā ziņā ir jānoraida kā nepieņemama.
- 123 Ņemot vērā iepriekš minēto, pirmā pamata piektā daļa ir jānoraida.

6. Secinājumi par pirmo pamatu

- 124 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, pirmais pamats ir jānoraida ar nosacījumu, ka šī sprieduma 191. un nākamajos punktos tiks pārbaudīta pirmā pamata pirmā daļa, ciktāl tā attiecas uz neierobežotas kompetences pārkāpumu.

B. Par otro pamatu, kas attiecas uz kļūdainu LESD 101. panta piemērošanu

- 125 Otrajam apelācijas sūdzības iesniedzēja izvirzītajam pamatam ir trīs daļas.

1. Par otrā pamata pirmo daļu

a) Lietas dalībnieku argumenti

- 126 Ar otrā pamata pirmo daļu apelācijas sūdzības iesniedzējs pārmet Vispārējai tiesai, ka tā ir pieļāvusi kļūdas attiecīgo faktu juridiskajā kvalifikācijā, ņemot vērā LESD 101. pantu. Tas apstrīd to, kā Vispārējā tiesa ir vērtējusi 2003. gada 24. septembra un 2003. gada 3. novembra saziņu ar *Samsung*.
- 127 Pirmkārt, runājot par 2003. gada 24. septembra saziņu, no vienas puses, apelācijas sūdzības iesniedzējs uzskata, ka pārsūdzētā sprieduma 168. punktā paustie apsvērumi neļauj konstatēt konkurences ierobežojuma esamību no 2003. gada. Vispirms, atsaucoties uz apstrīdētā lēmuma 90. un 297. apsvērumu, tas norāda, ka izmantotajā norāžu kopumā var atrast tikai divas atsauces, kas attiecas uz 2003. gada cenu. Runa esot, pirmkārt, par vienkāršu novērojumu par pašreizējo cenu līmeni tirgū, kas esot zināms plašai sabiedrībai, un, otrkārt, cenu pielāgojumu attiecībā uz 2003. gada ceturto ceturksni saistībā ar klientu *Schlumberger Smart Cards and Terminals*. Vēl apelācijas sūdzības iesniedzējs uzskata, ka informācijas apmaiņa par nākotnes cenām un ražošanas apjomiem, kas ir norādīta minētajā pārsūdzētā sprieduma 168. punktā, nevar pamatot secinājumu, ka apgalvotais

- pārkāpums varēja ietekmēt konkurenci kopš 2003. gada. Visbeidzot, pārsūdzētajā spriedumā neesot nekādas analīzes attiecībā uz sekām, kādas uz konkurenci atstāja informācijas apmaiņa par cenām 2003. gadā, un Vispārējā tiesa to neesot kvalificējusi kā konkurences ierobežojumu mērķa dēļ.
- 128 No otras puses, apelācijas sūdzības iesniedzējs uzskatīja, ka ar vienkāršu paziņojumu – kas turklāt ir vispārīgs un kurā nav nekādas norādes par cenu noteikšanu nākotnē vai par rīcību tirgū – par citu karšu čipiem 2003. gada 24. septembra saziņas gadījumā nepietiek, lai pierādītu prettiesisku apmaiņu ar konfidenciālu informāciju par šiem produktiem. Ne Komisija, ne Vispārējā tiesa neesot pierādījusi, ka šīs informācijas apmaiņa varētu ierobežot konkurenci. Tādējādi Vispārējā tiesa, pārsūdzētā sprieduma 256. punktā ieņemot pretēju nostāju, esot pieļāvusi kļūdu vai pat sagrozījusi pierādījumus. Līdz ar to Vispārējā tiesa apelācijas sūdzības iesniedzējam noteiktā naudas soda apmēra aprēķinā nepamatoti esot ņēmusi vērā ienākumus, kas attiecas uz šiem produktiem.
- 129 Otrkārt, runājot par 2003. gada 3. novembra saziņu, apelācijas sūdzības iesniedzējs apgalvo pirmām kārtām, ka Vispārējā tiesa nav izpildījusi pienākumu norādīt pamatojumu, jo nav norādījusi nevienu iemeslu, kas ļautu šo saziņu kvalificēt kā tādu, kura veido prettiesisku informācijas apmaiņu, un nav atbildējusi uz argumentiem, kas šajā jautājumā ir pausti pirmajā instancē iesniegtā prasības pieteikuma 83.–86. punktā.
- 130 Otrām kārtām pārsūdzētā sprieduma 181.–183. punktā ietvertais vērtējums par pierādījumu, kas ir izmantoti, lai pierādītu 2003. gada 3. novembra saziņu, pierādījuma spēku esot saistīts ar pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi un nevainīguma prezumpcijas pārkāpumu, kā arī acīmredzamu kļūdu vērtējumā un pierādījumu sagrozīšanu. Ne Komisija, ne Vispārējā tiesa neesot sniegušas pietiekamu paskaidrojumu ne par dažādu 2003. gada 3. novembra e-pasta vēstules versiju esamību, ne par tās autentiskumu. Runājot par minētā sprieduma 183. punktā iekļauto norāžu kopumu, kam ir tikai divi avoti, apelācijas sūdzības iesniedzējs precizē, ka *Reneasas* 2003. gada 7. oktobra iekšējā e-pasta vēstule ir pamatota ar informāciju, kura ir balstīta uz baumām, un ka, tā kā tā ir nosūtīta pirms datuma, kad notika 2003. gada 3. novembra saziņa, tā acīmredzami nevar apstiprināt šo saziņu. Vispārējā tiesa neesot izklāstījusi iemeslus, kuru dēļ Komisija no *Samsung* 2003. gada 7. novembra e-pasta vēstules, kurā ir minēts tikai priekšlikums rīkot sanākumi nākotnē, t.i., 2003. gada 17. novembrī, varēja secināt, ka 2003. gada 3. novembra saziņa notika. Šo iemeslu dēļ Vispārējā tiesa neesot ievērojusi noteikumus par pierādīšanas pienākumu, esot sagrozījusi pierādījumu elementus un izdarījusi acīmredzami nepareizus vērtējumus.
- 131 Komisija uzskata, ka šie argumenti vienlaikus ir gan nepieņemami, jo apelācijas sūdzības iesniedzējs cenšas apšaubīt Vispārējās tiesas veikto faktu vērtējumu, gan nepamatoti.

b) Tiesas vērtējums

- 132 Vispirms, ņemot vērā Komisijas argumentus, ir jākonstatē, ka ar galvenajiem argumentiem, kas ir izvirzīti šīs daļas pamatošanai, apelācijas sūdzības iesniedzējs necenšas apšaubīt Vispārējās tiesas veikto faktu vērtējumu, bet norāda uz kļūdām tiesību piemērošanā, ko tā esot pieļāvusi, novērtēdama saziņu ar *Samsung* 2003. gada 24. septembrī un 3. novembrī.
- 133 Pirmkārt, runājot par 2003. gada 24. septembra saziņu, apelācijas sūdzības iesniedzējs apstrīd pārsūdzētā sprieduma 168. un 256. punktu, ciktāl Vispārējā tiesa ir atzinusi, ka tā izdarītais pārkāpums sākās 2003. gadā un attiecās uz citu karšu čipiem.
- 134 Pirmām kārtām, kā Vispārējā tiesa to īpaši ir norādījusi pārsūdzētā sprieduma 166., 168. un 173.–175. punktā, nav strīda par to, ka 2003. gada 24. septembra saziņas laikā apelācijas sūdzības iesniedzējs un *Samsung* apmainījās ar konfidenciālu informāciju it īpaši par savām cenām nākotnē.

- 135 Tieši šī konkurentu informācijas apmaiņas mērķa dēļ Vispārējā tiesa pamatoti to varēja kvalificēt kā pārkāpumu mērķa dēļ, turklāt, kā tas izriet no šī sprieduma 157.–160. punkta, argumenti, ko apelācijas sūdzības iesniedzējs ir paudis šī pamata otrajā daļā, nevar pierādīt, ka šajā kvalifikācijā ir pieļauta kļūda tiesību piemērošanā.
- 136 Šādos apstākļos, pat ja pieņem, ka konkurenti neapsprieda cenas 2003. gadā, nepieļaujot kļūdu tiesību piemērošanā attiecībā uz pārkāpuma laikposma sākumu, Vispārējā tiesa uzskatīja, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs šādā pārkāpumā piedalījās, sākot no 2003. gada 24. septembra.
- 137 Tādējādi, no vienas puses, apelācijas sūdzības iesniedzēja argumenti, kuru mērķis ir pierādīt, ka 2003. gada 24. septembra sanāksmes laikā 2003. gada cenas netika apspriestas, papildus tam, ka patiesībā to mērķis ir panākt, ka no jauna tiek pārbaudīti fakti, kas nav Tiesas kompetencē apelācijas tiesvedībā, nav atbilstoši.
- 138 No otras puses, Vispārējai tiesai nekādā ziņā nebija jāpārbauda un jākonstatē pret konkurenci vērstu seku esamība attiecībā uz 2003. gadu. Saskaņā ar Tiesas judikatūru nav jāpārbauda saskaņotu darbību sekas, ja ir pierādīts to pret konkurenci vērsta mērķis (spriedums, 2009. gada 4. jūnijs, *T-Mobile Netherlands* u.c., C-8/08, EU:C:2009:343, 30. punkts).
- 139 Otrām kārtām, runājot par argumentu, kas attiecas uz pārkāpumu, kurš ir saistīts ar citu karšu čipiem, un kas ir vērsts pret pārsūdzētā sprieduma 256. punktu, ir svarīgi precizēt, ka no apelācijas sūdzības iesniedzēja pirmajā instancē iesniegtajiem rakstveida dokumentiem izriet, ka Vispārējā tiesā izvirzītajā piektajā pamatā tas noliedza jebkādas apspriedes par citu karšu čipiem, nekādā ziņā attiecīgā gadījumā pakārtoti neapgalvojot, ka apspriedi par šiem produktiem 2003. gada 24. septembra saziņas gadījumā nevar kvalificēt kā pret konkurenci vērstu mērķa dēļ. Tādējādi Vispārējai tiesai nebija pienākuma turpināt padziļinātu šī jautājuma izpēti. Pārējā daļā ir jāatsaucas uz apsvērumiem, kas ir ietverti šī sprieduma 104.–109. punktā.
- 140 Otrkārt, runājot par 2003. gada 3. novembra saziņu, apelācijas sūdzības iesniedzējs apstrīd vērtējumus, ko Vispārējā tiesa ir paudusi pārsūdzētā sprieduma 181.–183. un 185. punktā attiecīgi par šīs saziņas esamību un par tās prettiesiskumu.
- 141 Pirmām kārtām pārsūdzētā sprieduma 181.–183. punktā Vispārējā tiesa uzskatīja, pirmkārt, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs nav iesniedzis pierādījumus, ka objektīvie iemesli, ko Komisija ir norādījusi, lai pamatotu to, ka pastāv vairākas 2003. gada 3. novembra e-pasta vēstules versijas, būtu kļūdaini un, otrkārt, ka pastāv norāžu kopums, kurš izriet no citiem pierādījumiem, kuru mērķis ir pierādīt, ka tajā pašā dienā notika pret konkurenci vērsta saziņa.
- 142 Šajā ziņā, no vienas puses, pārsūdzētā sprieduma 68. un 69. punktā jau ir norādīts, ka apelācijas sūdzības iesniedzējam bija Vispārējā tiesā jāapstrīd apsvērumi, ko Komisija bija paudusi apstrīdētajā lēmumā jautājumā par 2003. gada 3. novembra e-pasta vēstules autentiskumu, un ka Vispārējā tiesa ir izklāstījusi iemeslus, kuru dēļ apelācijas sūdzības iesniedzējam nebija izdevies pierādīt, ka šie apsvērumi ir kļūdaini.
- 143 Šādos apstākļos Vispārējā tiesa noraidīja apelācijas sūdzības iesniedzēja argumentus par 2003. gada 3. novembra e-pasta vēstules autentiskumu, nepieļaudama kļūdu tiesību piemērošanā un ievērodama pienākumu norādīt pamatojumu.
- 144 No otras puses, runājot par argumentu, ar ko apelācijas sūdzības iesniedzējs kritizē pārsūdzētā sprieduma 181. un 183. punktā minēto norāžu kopumu, pietiek atgādināt, ka pierādījumu elementu vērtējums nav Tiesas kompetencē apelācijas tiesvedībā, ja vien nav notikusi to sagrozīšana. Lai gan apelācijas sūdzības iesniedzējs apgalvo, ka šī norāžu kopuma elementi nav tādi, kas var pierādīt prettiesiskas 2003. gada 3. novembra saziņas esamību, tas nekādā veidā nav pierādījis, ka Vispārējā tiesa šos elementus būtu sagrozījusi.

- 145 Otrām kārtām pārsūdzētā sprieduma 185. punktā Vispārējā tiesa uzskatīja, ka, lai gan apelācijas sūdzības iesniedzējs apgalvoja, ka 2003. gada 3. novembra saziņa neveido konkurences ierobežojumu mērķa dēļ, pietiek konstatēt, ka Komisijai nav pienākuma attiecībā uz katru prettiesisku apspriedi pierādīt, ka tā ir šāds ierobežojums, ja tā pierāda, ka aplūkojamā prakse kopumā ir konkurences ierobežojums mērķa dēļ.
- 146 Šādi rīkojoties, kā to apgalvo apelācijas sūdzības iesniedzējs, Vispārējā tiesa konstatēja attiecīgās apspriedes prettiesisko raksturu un atteicās izskatīt tā paustos argumentus, kas attiecās uz 2003. gada 3. novembra saziņas mērķa dēļ pret konkurenci vērsto raksturu.
- 147 Tomēr, ņemot vērā šī sprieduma 43.–55. punktā paustos apsvērumus, šāda pieeja šai lietai raksturīgajos apstākļos nav pretrunā prasībām par pārkāpuma konstatējuma likumības pārbaudi. Apelācijas sūdzības iesniedzējs turklāt neapgalvo, ka tas varētu ietekmēt vērtējumu par naudas soda apmēra atbilstību pārkāpumam.
- 148 Līdz ar to otrā pamata pirmā daļa ir jānoraida.

2. Par otrā pamata otro daļu

a) Lietas dalībnieku argumenti

- 149 Ar otrā pamata otro daļu apelācijas sūdzības iesniedzējs pārmet Vispārējai tiesai, ka pārsūdzētā sprieduma 172.–176., 185. un 189. punktā tā ir kļūdaini interpretējusi jēdzienu “konkurences ierobežojums mērķa dēļ”. Tas uzskata, ka Vispārējā tiesa nav veikusi pietiekamu analīzi saistībā ar attiecīgās prakses raksturu un it īpaši minētā sprieduma 176. un 189. punktā tikai norādījusi nepietiekamu argumentāciju un paudusi pretrunīgu pieeju.
- 150 Apelācijas sūdzības iesniedzējs apgalvo, ka Vispārējā tiesa, neievērojot Tiesas judikatūru šajā ziņā, neesot analizējusi un neesot pierādījusi, ka attiecīgā informācijas apmaiņa pietiekami kaitēja konkurencei viedkaršu čipu tirgū. Tas uzskata, ka sporādiska informācijas apmaiņa par pašreizējām cenām tirgū vai vispārējām un potenciālām cenu tendencēm nākotnē, kā arī par tirgus attīstību, pati par sevi nerada šādu kaitējumu tirgū, kurā ir ļoti liela konkurence, piemēram, minētajā viedkaršu čipu tirgū.
- 151 Apelācijas sūdzības iesniedzējs precizē, ka vērtējums, kas nav pietiekami pamatots un kas ir ietverts pārsūdzētā sprieduma 174. punktā, un saskaņā ar kuru strīdīgā rīcība bija “tāda”, kas varēja “ļaut konkurentiem ierobežot” konkurenci, rada divus neskaidrus nosacījumus, kuri atšķiras no kritērija par kaitīguma pakāpi, kādu ir izvirzījusi Tiesa.
- 152 Visbeidzot, ņemot vērā dažādās piecu Vispārējās tiesas aplūkoto saziņas gadījumu īpašības, tā esot pieļāvusi kļūdu, konstatējama vispārēju konkurences ierobežojumu mērķa dēļ, kā tā, šķiet, to ir darījusi pārsūdzētā sprieduma 185. punktā.
- 153 Komisija visus šos argumentus apstrīd.

b) Tiesas vērtējums

- 154 Ar otrā pamata otro daļu apelācijas sūdzības iesniedzējs pārmet Vispārējai tiesai, ka tā nav ievērojusi Tiesas judikatūru, kas attiecas uz jēdzienu “konkurences ierobežojums mērķa dēļ”.

- 155 Saskaņā ar Tiesas judikatūru galvenais juridiskais kritērijs, lai noteiktu, vai nolīgums vai saskaņotas darbības ietver konkurences ierobežojumu “mērķa dēļ” LESD 101. panta 1. punkta izpratnē, ir konstatējums, ka šāds nolīgums vai šādas saskaņotas darbības pats par sevi vai pašas par sevi ir pietiekami kaitīgi konkurencei, lai varētu atzīt, ka to sekas nav jāizvērtē (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 27. aprīlis, *FSL u.c./Komisija, C-469/15 P*, EU:C:2017:308, 104. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 156 Lai izvērtētu, vai kāda koordinācija uzņēmumu starpā ir pietiekami kaitīga, lai to varētu uzskatīt par konkurences ierobežojumu “mērķa dēļ”, it īpaši ir jāņem vērā tās saturs, sasniedzamie mērķi, kā arī tās ekonomiskais un juridiskais konteksts, kurā tā notiek. Vērtējot minēto kontekstu, ir jāņem vērā arī attiecīgo preču vai pakalpojumu raksturs, kā arī faktiskie attiecīgā tirgus vai tirgu darbības un struktūras apstākļi (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2013. gada 5. decembris, *Solvay Solexis/Komisija, C-449/11 P*, nav publicēts, EU:C:2013:802, 36. punkts; 2015. gada 19. marts, *Dole Food un Dole Fresh Fruit Europe/Komisija, C-286/13 P*, EU:C:2015:184, 117. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 2017. gada 27. aprīlis, *FSL u.c./Komisija, C-469/15 P*, EU:C:2017:308, 105. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 157 Pirmkārt, runājot par 2003. gada 24. septembra saziņu, no faktu konstatējumiem, ko Vispārējā tiesa ir izdarījusi pārsūdzētā sprieduma 164. un 165. punktā, izriet, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs un *Samsung* apmainījās ar informāciju par savu pašreizējo un nākotnes ražošanas apjomu un cenām, kā arī par savu tehnoloģiju attīstības stratēģiju. Pārsūdzētā sprieduma 166. punktā Vispārējā tiesa uzskatīja, ka šāda informācijas apmaiņa par cenām un ražošanas apjomiem, it īpaši tirgū, kur piedāvājums un pieprasījums ir koncentrēti, spēj tieši ietekmēt konkurentu tirdzniecības stratēģiju.
- 158 Atbildot uz apelācijas sūdzības iesniedzēja argumentiem, kuru mērķis ir apstrīdēt Komisijas veikto šīs saziņas kvalifikāciju par konkurences ierobežojumu mērķa dēļ, Vispārējā tiesa vēlreiz atgādināja šī sprieduma 155. punktā minēto judikatūru un pārsūdzētā sprieduma 173. un 174. punktā uzskatīja, ka ekonomiskie faktori, kas raksturo attiecīgo tirgu un ko apelācijas sūdzības iesniedzējs nav apstrīdējis, varēja pierādīt, ka attiecīgie uzņēmumi gūst priekšrocību no konfidenciālas informācijas apmaiņas par savu konkurentu stratēģisko politiku no cenu, ražošanas apjoma un tehnoloģiju attīstības viedokļa, ciktāl tā varēja tiem ļaut palēnināt attiecīgajam tirgum raksturīgo cenu samazināšanos.
- 159 Šādi rīkojoties, pretēji apelācijas sūdzības iesniedzēja argumentiem, Vispārējā tiesa ir ievērojusi šī sprieduma 155. un 156. punktā minēto judikatūru. Vispārējā tiesa pārbaudīja konkurentu informācijas apmaiņas saturu, tostarp informācijas, ar ko ir notikusi apmaiņa, raksturu, novērtēja konkurentu izvirzītos mērķus un ņēma vērā situāciju tirgū, attiecībā uz kuru notika šīs pašas apspriedes.
- 160 Turklāt pretēji tam, ko liek domāt apelācijas sūdzības iesniedzējs, konfidenciālas informācijas apmaiņas starp konkurentiem attiecīgajā tirgū kvalificēšana par konkurences ierobežojumu mērķa dēļ nevar būt atkarīga no informācijas apmaiņas biežuma. Šāds kritērijs nekādā ziņā neizriet no šī sprieduma 155. un 156. punktā minētās judikatūras.
- 161 Otrkārt, pārsūdzētā sprieduma 176. punktā Vispārējā tiesa ir noraidījusi apelācijas sūdzības iesniedzēja argumentu, saskaņā ar kuru Komisija nav pierādījusi, ka apspriedes, kas notika 2003. gada 24. septembra saziņas gadījumā un kas attiecās uz ražošanas apjomu, var ierobežot konkurenci. Tā uzskata, ka, tā kā Komisija bija identificējusi iemeslus, kuru dēļ tā uzskatīja, ka minētā apmaiņa, ņemot vērā tirgus īpašības, bija tāda, kas var ierobežot konkurenci, tai nebija jāpierāda pret konkurenci vērstu seku esamība.
- 162 No tā izriet, ka Vispārējā tiesa būtībā uzskatīja, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs ar savu argumentu pārmet Komisijai, ka tā nav pierādījusi pret konkurenci vērstu seku esamību. No vienas puses, apelācijas sūdzībā tās iesniedzējs neapgalvo, ka Vispārējā tiesa tādējādi būtu kļūdušies attiecībā uz tā argumenta apjomu. No otras puses, Vispārējās tiesas vērtējums par to atbilst šī sprieduma 138. punktā minētajai Tiesas judikatūrai.

- 163 Treškārt, ir jānorāda, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja arguments, kas attiecas uz pārsūdzētā sprieduma 185. punktu, ir jānorāda to iemeslu dēļ, kas ir norādīti šī sprieduma 145.–147. punktā.
- 164 Ceturtkārt, pārsūdzētā sprieduma 189. punktā ietverto iemeslu, saskaņā ar kuru “apmaiņa ar konfidenciālu informāciju[, kas attiecas uz nodomu paaugstināt cenas kādai konkrētai produktu kategorijai kopumā,] konkurentu starpā noteikti izraisīja konkurences izkropļojumus”, ņemot vērā ekonomisko situāciju viedkaršu čipu tirgū, kāda ir aprakstīta pārsūdzētā sprieduma 173. punktā, nevar uzskatīt par tādu, kurā būtu pieļauta kļūda tiesību piemērošanā.
- 165 Līdz ar to otrā pamata otrā daļa ir jānorāda.

3. Par otrā pamata trešo daļu

a) Lietas dalībnieku argumenti

- 166 Ar otrā pamata trešo daļu apelācijas sūdzības iesniedzējs apstrīd pārsūdzētā sprieduma 215.–224., 226. un 227. punktā ietverto pamatojumu jautājumā par tā dalību vienotā un turpinātā pārkāpumā.
- 167 Pirmkārt, tas norāda uz pretrunu pamatojumā, kas ir ietverts pārsūdzētā sprieduma 215., 226. un 227. punktā, ciktāl Vispārējā tiesa tam esot noteikusi atbildību par attiecīgo pārkāpumu kopumā, vienlaikus arī norādīdama, ka tas nav piedalījies vienotajā un turpinātajā pārkāpumā kopumā.
- 168 Otrkārt, tas atgādina, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru, lai varētu konstatēt kāda uzņēmuma dalību vienotā un turpinātā pārkāpumā, ir jābūt izpildītiem trim nosacījumiem, proti, pirmkārt, ir jābūt kopējam plānam ar vienotu mērķi, otrkārt, šim uzņēmumam ar nodomu ir jāsekmē šī plāna izpilde un, treškārt, tam ir jāzina – kas ir pierādīts vai tiek prezumēts – par citu dalībnieku prettiesisko rīcību. Taču šajā gadījumā ne Vispārējā tiesa, ne Komisija neesot sniegušas pamatojumu, kas ļautu secināt, ka [apelācijas sūdzības iesniedzējs] ar nodomu ir sekmējis viena un tā paša vienotā mērķa sasniegšanu kā *Reneasas*, *Samsung* un *Philips*. Kā tas izrietot no apstrīdētā lēmuma 312. apsvērums un no pārsūdzētā sprieduma 231. punkta, ne Komisija, ne Vispārējā tiesa nav arī konstatējušas, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs zināja par *Reneasas*, *Samsung* un *Philips* rīcību.
- 169 Tādējādi gan Komisija, gan Vispārējā tiesa neesot ievērojušas kritēriju, kas attiecas uz individuālu nodomu piedalīties kopējā plānā. Turpretim 2015. gada 15. jūlija spriedumā *voestalpine* un *voestalpine Wire Rod Austria*/Komisija (T-418/10, EU:T:2015:516, 302. punkts) Vispārējā tiesa esot veikusi detalizētu šī kritērija analīzi.
- 170 Komisija apstrīd šīs daļas pamatotību.

b) Tiesas vērtējums

- 171 Ar otrā pamata trešo daļu apelācijas sūdzības iesniedzējs pārmet Vispārējai tiesai, ka tā ir pieļāvusi kļūdas tiesību piemērošanā, analizējot tā dalību vienotā un turpinātā pārkāpumā.
- 172 Saskaņā ar Tiesas judikatūru uzņēmums, kas ir piedalījies vienotā un saliktā pārkāpumā ar rīcību, uz kuru attiecas tādi LESD 101. panta 1. punkta jēdzieni kā nolīgums vai saskaņotas darbības ar mērķi, kas ir vērsts pret konkurenci, un kura ir vērsta uz pārkāpuma īstenošanu kopumā, var būt atbildīgs arī par citu uzņēmumu šajā pašā pārkāpumā īstenotu rīcību par visu laikposmu, kad tas minētajā pārkāpumā ir piedalījies. Tā tas ir gadījumā, ja tiek pierādīts, ka minētais uzņēmums centās ar savu rīcību veicināt to kopīgo mērķu sasniegšanu, uz kuriem tiecās visi dalībnieki, un ka tas zināja par prettiesisko rīcību, ko bija iecerējuši vai īstenojuši citi uzņēmumi, lai sasniegtu tos pašus mērķus, vai ka tas varēja saprātīgi paredzēt šādu rīcību un ka tas bija gatavs uzņemties par to risku (spriedumi,

2012. gada 6. decembris, Komisija/*Verhuizingen Coppens*, C-441/11 P, EU:C:2012:778, 42. punkts, kā arī 2015. gada 24. jūnijs, *Fresh Del Monte Produce*/Komisija un Komisija/*Fresh Del Monte Produce*, C-293/13 P un C-294/13 P, EU:C:2015:416, 157. punkts).

- 173 Savukārt, ja uzņēmums ir tieši piedalījies vienā vai vairākās pret konkurenci vērstās darbībās, kas veido vienotu un turpinātu pārkāpumu, bet nav pierādīts, ka ar savu rīcību tas ir centies veicināt to kopīgo mērķu sasniegšanu, uz kuriem tiecās citi aizliegtas vienošanās dalībnieki, un ka tas zināja par visām citām prettiesiskajām darbībām, ko bija iecerējuši vai īstenojuši šie dalībnieki, lai sasniegtu tos pašus mērķus, vai ka tas varēja saprātīgi paredzēt šādu rīcību un tas bija gatavs uzņemties risku, Komisijai ir tiesības noteikt tam atbildību tikai par to rīcību, kurā tas tieši piedalījās, un par rīcību, ko bija iecerējuši vai īstenojuši citi dalībnieki, lai sasniegtu tos pašus mērķus, kādi bija šim uzņēmumam, un attiecībā uz kuru ir pierādīts, ka tas zināja par šādu rīcību vai varēja saprātīgi to paredzēt un bija gatavs uzņemties par to risku (spriedumi, 2012. gada 6. decembris, Komisija/*Verhuizingen Coppens*, C-441/11 P, EU:C:2012:778, 44. punkts, kā arī 2015. gada 24. jūnijs, *Fresh Del Monte Produce*/Komisija un Komisija/*Fresh Del Monte Produce*, C-293/13 P un C-294/13 P, EU:C:2015:416, 159. punkts).
- 174 Šajā gadījumā saskaņā ar šo judikatūru Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 226. punktā ir norādījusi, ka konstatējums par vienota pārkāpuma esamību atšķiras no jautājuma, vai atbildība par šo pārkāpumu kopumā ir nosakāma vienam uzņēmumam.
- 175 Šajā ziņā no pārsūdzētā sprieduma 229. un 231. punktā izdarītajiem Vispārējās tiesas konstatējumiem neapšaubāmi izriet, ka, lai gan pastāv zināma apstrīdētā lēmuma neskaidrība, par kuru galvenos apsvērumus Vispārējā tiesa ir paudusi pārsūdzētā sprieduma 215., 227. un 228. punktā, Komisija šajā lēmumā apelācijas sūdzības iesniedzējam ir noteikusi atbildību par tā dalību attiecīgajā pārkāpumā tikai saistībā ar tā divpusējo saziņu ar *Samsung* un *Reenas*, un tā tam nav noteikusi atbildību par šo pārkāpumu kopumā.
- 176 Tādējādi pārsūdzētajā spriedumā nav ietverts pretrunīgs pamatojums attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzēja dalības attiecīgajā pārkāpumā apmēru.
- 177 Turklāt, ņemot vērā, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs ir atzīts par atbildīgu par attiecīgo pārkāpumu nevis kopumā, bet tikai, ciktāl tas šo pārkāpumu veidojošajās darbībās ir piedalījies tieši, šajā gadījumā nekādi nebija jāpierāda, ka tas zināja par citu šī pārkāpuma dalībnieku koluzīvajām darbībām.
- 178 Tādējādi otrā pamata trešā daļa ir jānoraida un līdz ar to otrais pamats ir jānoraida kopumā.

C. Par trešo pamatu, kas attiecas uz apelācijas sūdzības iesniedzējam noteikto naudas sodu, kā arī pirmā pamata pirmo daļu, ciktāl tā attiecas uz neierobežotās kompetences pārkāpumu

1. Lietas dalībnieku argumenti

- 179 Apelācijas sūdzības iesniedzēja izvirzītais trešais pamats ir sadalīts divās daļās.
- 180 Ar trešā pamata pirmo daļu apelācijas sūdzības iesniedzējs pārmet Vispārējai tiesai, ka tā ir pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, nosakot naudas soda apmēru, jo tika veikta nepilnīga un selektīva divpusējas saziņas, ko apelācijas sūdzības iesniedzējs apstrīdēja, pārbaude, uz kuru ir norādīts pirmā pamata pirmajā daļā. Īstenojot neierobežoto kompetenci, Vispārējai tiesai esot bijis jāņem vērā [saziņas] gadījumu skaits un katra uzņēmuma individuāla dalība pārkāpumā. To nedarot, Vispārējā tiesa neesot ievērojusi Tiesas judikatūru. Vispārējā tiesa esot arī nepietiekami pamatojusi savu vērtējumu, ka Komisijas piešķirtais naudas soda apmēra samazinājums esot bijis atbilstošs, lai gan tā

pārbaudīja tikai mazāk nekā pusi no Komisijas konstatētajiem saziņas gadījumiem un apelācijas sūdzības iesniedzējs bija apstrīdējis tam noteiktā naudas soda apmēra samērīgumu, pamatojoties uz šiem pēdējiem minētajiem saziņas gadījumiem.

- 181 Ar trešā pamata otro daļu apelācijas sūdzības iesniedzējs pārmet Vispārējai tiesai, ka tā nav ievērojusi samērīguma principu.
- 182 Pirmkārt, tas apgalvo, ka Vispārējā tiesa nav pietiekami ņēmusi vērā, ka tā dalība pārkāpumā bija ierobežota.
- 183 No vienas puses, apelācijas sūdzības iesniedzējs apgalvo, ka pretēji tam, ko Vispārējā tiesa ir nospriedusi pārsūdzētā sprieduma 239. punktā, argumentus, lai apstrīdētu Komisijas piešķirto 20 % samazinājumu, tas bija izvirzījis pirmajā instancē iesniegtā prasības pieteikuma 172. punktā un Vispārējā tiesā iesniegtā replikas raksta 115. punktā.
- 184 No otras puses, apelācijas sūdzības iesniedzējs uzskata, ka, nosakot naudas soda apmēru, Vispārējā tiesa pretēji Tiesas judikatūrai nav ņēmusi vērā tā ļoti ierobežotās individuālās dalības pārkāpumā relatīvo smagumu. Šis apmērs neatspoguļojot apelācijas sūdzības iesniedzēja patieso dalību šajā pārkāpumā, jo Vispārējā tiesa esot pārbaudījusi tikai ierobežotu skaitu saziņas gadījumu, apelācijas sūdzības iesniedzējam neesot bijuši zināmi divpusējas saziņas gadījumi, kas notika citu pārkāpuma dalībnieku starpā, un tikai viens saziņas gadījums, kurā bija iesaistīts apelācijas sūdzības iesniedzējs, esot attiecies uz citu karšu čipiem. Apelācijas sūdzības iesniedzējs precizē, ka tā ienākumi, kas ir saistīti ar pēdējiem minētajiem, bija vairāk nekā 50 % no tā kopējā apgrozījuma un ka pārkāpums saistībā ar citu karšu čipiem varēja attiekties tikai uz 2004. gadu. Tādējādi Vispārējā tiesa neesot pietiekami ņēmusi vērā to apgrozījuma daļu, ko veidoja produkti, uz kuriem attiecās pārkāpums, pretēji tam, kas ir prasīts Tiesas judikatūrā.
- 185 Otrkārt, apelācijas sūdzības iesniedzējs apstrīd pārsūdzētā sprieduma 269. un 270. punktu, apgalvojot, ka, nosakot tam nesamērīgu naudas soda apmēru, Komisija un Vispārējā tiesa ir pārkāpušas Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 49. pantu un Vispārējā tiesa nav ievērojusi savu neierobežoto kompetenci. Apelācijas sūdzības iesniedzējs uzskata, ka Vispārējā tiesa nav ņēmusi vērā tā ierobežoto dalību attiecīgajā pārkāpumā. Naudas soda apmēra noteikšana it īpaši esot pamatota ar tādu apgrozījuma aprēķinu, kas ir kļūdainais un pretrunā pārsūdzētā sprieduma 269. punktā minētajai judikatūrai. Tādējādi nepamatoti esot ņemti vērā visi apelācijas sūdzības iesniedzēja ienākumi, kas attiecas uz citu karšu čipiem, visā apgalvotā pārkāpuma laikposmā. Apelācijas sūdzības iesniedzējs uzskata, ka pārkāpums, kas attiecas uz citu karšu čipiem, labākajā gadījumā (*quod non*) varēja attiekties tikai uz 2004. gadu.
- 186 Komisija uzskata, ka šie argumenti ir jānoraida.
- 187 Runājot par pirmo daļu, Komisija norāda, ka to saziņas gadījumu skaits, kuros apelācijas sūdzības iesniedzējs piedalījās, neko nemaina tā dalības pārkāpumā smaguma pakāpē, jo pret konkurenci vērstās saziņas ekonomiskās sekas iestājās pēc datuma, kad notika šie saziņas gadījumi.
- 188 Runājot par šī pamata otro daļu, Komisija uzskata, ka arguments, kas attiecas uz to, ka pārbaudot apelācijas sūdzības iesniedzēja dalības pārkāpumā smagumu, Vispārējai tiesai bija jāņem vērā, ka tikai daži no minētajiem saziņas gadījumiem bija saistīti ar citu karšu čipiem, nav pieņemams saskaņā ar Tiesas Reglamenta 170. pantu, jo tas pirmoreiz ir izvirzīts tikai Tiesā. Katrā ziņā Vispārējā tiesa esot pamatoti atzinusi, ka attiecīgais pārkāpums ir saistīts ar šādiem čipiem.
- 189 Pirmkārt, Komisija norāda, ka, tā kā tā var ņemt vērā uzņēmuma dalības pārkāpumā relatīvo smaguma pakāpi, vai nu nosakot naudas soda, kādu tā var tam uzlikt, pamatsummu, vai arī kā atbildību mikstinošus vai pastiprinošus apstākļus, Vispārējā tiesa pamatoti apstiprināja smaguma pakāpi 16 %

apmērā attiecībā uz visiem aizliegtas vienošanās dalībniekiem. Apelācijas sūdzības iesniedzējs neesot pierādījis, ka samazinājums 20 % apmērā, kas tam tika piešķirts, būtu izraisījis pārmērīgi liela naudas soda noteikšanu, kā rezultātā tas būtu nesamērīgs.

190 Otrkārt, runājot par iespējamo samērīguma principa pārkāpumu, Komisija apgalvo – tas, ka apelācijas sūdzības iesniedzējam ir noteikts lielāka apmēra naudas sods salīdzinājumā ar naudas sodiem, kas apstrīdētajā lēmumā ir noteikti citiem pārkāpuma dalībniekiem, izriet no tā, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja viedkaršu čipu pārdošanas vērtība ir vislielākā no tām, kādas bija četriem pārkāpuma dalībniekiem. Šajā ziņā Komisija precizē, ka apgrozījums ir objektīvs elements, kas taisnīgi liecina par koluzīvās rīcības kaitīgumu parastai konkurencei. Neviens cits no apelācijas sūdzības iesniedzēja norādītajiem faktoriem nevar grozīt Vispārējās tiesas vērtējumu par pārkāpuma smaguma pakāpi.

2. Tiesas vērtējums

191 Tā kā abas trešā pamata pamatošanai izvirzītās daļas daļēji pārklājas, tās ir jāizskata kopā. Turklāt saskaņā ar to, kas ir izklāstīts šī sprieduma 56. punktā, ir jāpārbauda arī pirmā pamata pirmās daļas pamatošanai paustie argumenti, ciktāl tie attiecas uz to, kā Vispārējā tiesa ir īstenojusi savu neierobežoto kompetenci.

192 Pirmkārt, ir jāatgādina, ka vienīgi Vispārējās tiesas kompetencē ir pārbaudīt veidu, kādā Komisija katrā konkrētajā gadījumā ir novērtējusi prettiesiskās rīcības smaguma pakāpi. Apelācijas tiesvedībā Tiesas pārbaudes priekšmets ir, pirmkārt, pārbaudīt, cik lielā mērā Vispārējā tiesa juridiski pareizi ir ņēmusi vērā visus būtiskos apstākļus, lai novērtētu konkrētās rīcības smagumu saskaņā ar LESD 101. pantu un Regulas Nr. 1/2003 23. pantu, un, otrkārt, pārbaudīt, vai Vispārējā tiesa no juridiskā viedokļa pietiekami ir atbildējusi uz visiem argumentiem, ko prasītājs ir iesniedzis pieteikuma par naudas soda atcelšanu vai tā apmēra samazināšanu pamatojumam (spriedums, 2017. gada 26. janvāris, *Laufen Austria*/Komisija, C-637/13 P, EU:C:2017:51, 58. punkts).

193 Otrkārt, saskaņā ar Tiesas judikatūru neierobežota kompetence, kas Savienības tiesai ir atzīta Regulas Nr. 1/2003 31. pantā saskaņā ar LESD 261. pantu, ļauj tiesai papildus vienkāršai soda likumības pārbaudei ar savu vērtējumu aizstāt Komisijas vērtējumu un līdz ar to atcelt, samazināt vai palielināt uzlikto naudas sodu vai kavējuma naudu (spriedumi, 2011. gada 8. decembris, *Chalkor*/Komisija, C-386/10 P, EU:C:2011:815, 63. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 2017. gada 26. janvāris, *Villeroy & Boch Austria*/Komisija, C-626/13 P, EU:C:2017:54, 81. punkts).

194 Protams, šīs neierobežotās kompetences īstenošana nav pielīdzināma pārbaudei pēc savas ierosmes, un tiesvedība notiek, pamatojoties uz sacīkstes principu. Prasītājam principā ir jāizvirza pamati pret apstrīdēto lēmumu un jāiesniedz pierādījumi šo pamatu pamatošanai (spriedumi, 2014. gada 18. decembris, Komisija/*Parker Hannifin Manufacturing* un *Parker-Hannifin*, C-434/13 P, EU:C:2014:2456, 76. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 2017. gada 26. janvāris, *Villeroy & Boch Austria*/Komisija, C-626/13 P, EU:C:2017:54, 83. punkts).

195 Tomēr, kā ģenerāladvokāts to ir norādījis secinājumā 74. punktā, lai izpildītu neierobežotas kontroles prasības Pamattiesību hartas 47. panta izpratnē saistībā ar naudas sodu, Savienības tiesai, īstenojot LESD 261. un 263. pantā paredzētās pilnvaras, ir jāpārbauda ikviens juridisks vai faktiskais iebildums, kura mērķis ir pierādīt, ka naudas soda apmērs neatbilst pārkāpuma smagumam un ilgumam (spriedumi, 2014. gada 18. decembris, Komisija/*Parker Hannifin Manufacturing* un *Parker-Hannifin*, C-434/13 P, EU:C:2014:2456, 75. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 2017. gada 26. janvāris, *Villeroy & Boch Austria*/Komisija, C-626/13 P, EU:C:2017:54, 82. punkts).

196 Treškārt, pārkāpuma smagums ir jānovērtē individuāli (spriedums, 2013. gada 11. jūlijs, *Team Relocations* u.c./Komisija, C-444/11 P, nav publicēts, EU:C:2013:464, 102. punkts). Lai noteiktu naudas sodu apmēru, ir jāņem vērā pārkāpuma ilgums un visi elementi, kas var ietilpt pārkāpuma smaguma

- vērtējumā, piemēram, katra uzņēmuma rīcība, katra no tiem loma saskaņoto darbību izstrādāšanā, ieguvumi, kurus tie ir varējuši gūt no šīm darbībām, to lielums un attiecīgo preču vērtība, kā arī risks, ko šāda veida pārkāpumi rada Eiropas Savienībai (spriedums, 2011. gada 8. decembris, *Chalkor* /Komisija, C-386/10 P, EU:C:2011:815, 56. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 197 Viens no šiem elementiem ir arī pret konkurenci vērstu darbību skaits un intensitāte (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2011. gada 8. decembris, *Chalkor*/Komisija, C-386/10 P, EU:C:2011:815, 57. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 198 Tomēr Tiesa ir atgādinājusi, ka nav saistoša vai izsmeloša to kritēriju saraksta, kas noteikti ir jāņem vērā, lai novērtētu pārkāpuma smagumu (spriedumi, 2009. gada 3. septembris, *Prym* un *Prym Consumer*/Komisija, C-534/07 P, EU:C:2009:505, 54. punkts, kā arī 2013. gada 13. jūnijs, *Versalis* /Komisija, C-511/11 P, EU:C:2013:386, 82. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 199 Turklāt no Tiesas judikatūras izriet, ka Komisija var ņemt vērā uzņēmuma dalības pārkāpumā relatīvo smaguma pakāpi un īpašus lietas apstākļus, vai nu novērtējot pārkāpuma smagumu Regulas Nr. 1/2003 23. panta izpratnē, vai arī pielāgojot pamatsummu atkarībā no atbildību mikstinošiem un pastiprinošiem apstākļiem. Šādas izvēles piešķiršana Komisijai atbilst šī sprieduma 196. punktā atgādinātajai judikatūrai, ciktāl katrā ziņā ir noteikts, ka, nosakot naudas soda apmēru, ir jāņem vērā attiecīgā uzņēmuma individuālā rīcība (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2013. gada 11. jūlijs, *Team Relocations* u.c./Komisija, C-444/11 P, nav publicēts, EU:C:2013:464, 104. un 105. punkts).
- 200 Šajā gadījumā vispirms no apstrīdētā lēmuma un no pārsūdzētā sprieduma 215., 229. un 231. punktā Vispārējās tiesas izdarītajiem konstatējumiem neapšaubāmi izriet, ka, lai gan šajā lēmumā Komisija ir konstatējusi, ka pastāv vienots un turpināts pārkāpums, šī iestāde apelācijas sūdzības iesniedzēju ir atzinusi par atbildīgu par šo pārkāpumu tikai saistībā ar tā prettiesisko saziņu ar *Samsung* un *Renesas* laikposmā no 2003. gada 24. septembra līdz 2005. gada 31. martam. Tādējādi apelācijas sūdzības iesniedzējam ir noteikta atbildība par attiecīgo pārkāpumu tikai saistībā ar vienpadsmit divpusējas saziņas gadījumiem, kas attiecībā uz to ir konstatēti apstrīdētajā lēmumā un ko tas ir apstrīdējis Vispārējā tiesā.
- 201 Komisija ņēma vērā šo apelācijas sūdzības iesniedzēja ierobežoto dalību attiecīgajā pārkāpumā, aprēķinot naudas soda, piešķirot tam samazinājumu 20 % apmērā atbilstoši atbildību mikstinošiem apstākļiem, vienlaikus piemērojot smaguma pakāpes koeficientu 16 % apmērā, kas ir identisks visiem attiecīgā pārkāpuma dalībniekiem.
- 202 Pēc tam no pirmajā instancē iesniegtā prasības pieteikuma neapšaubāmi izriet, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs lūdza ne tikai atcelt apstrīdēto lēmumu, ciktāl tas uz to attiecas, bet arī pakārtoti samazināt tam noteiktā naudas soda apmēru. Šajā ziņā turklāt ir jāprecizē, ka tiesas sēdē Tiesā Komisija atsauc savu argumentāciju, saskaņā ar kuru apelācijas sūdzības iesniedzējs neesot lūdzis Vispārējo tiesu īstenot savu neierobežoto kompetenci.
- 203 Ar Vispārējā tiesā izvirzītajiem pamatiem apelācijas sūdzības iesniedzējs it īpaši apstrīdēja vērtējumus, ko Komisija ir izdarījusi attiecībā uz katru no vienpadsmit divpusējas saziņas gadījumiem, kuros tas tika vainots, un kritizēja tam noteiktā naudas soda apmēra aprēķinu gan saistībā ar smaguma pakāpes koeficientu 16 % apmērā, gan saistībā ar samazinājuma likmi 20 % apmērā, kas tika piešķirta atbilstoši atbildību mikstinošiem apstākļiem.
- 204 No tā izriet, ka ar argumentāciju, kas ir pausta pirmajā instancē iesniegtajā prasības pieteikumā, apelācijas sūdzības iesniedzējs aicināja Vispārējo tiesu pārbaudīt tā dalības attiecīgajā pārkāpumā esamību un attiecīgā gadījumā šīs dalības precīzu apmēru. Taču šī argumentācija varēja būt nozīmīga, lai saskaņā ar šī sprieduma 195. punktā minēto judikatūru, ņemot vērā apelācijas sūdzības iesniedzēja rīcību, novērtētu tam noteiktā naudas soda apmēra atbilstību tā izdarītajam pārkāpumam.

- 205 Kaut gan, lai novērtētu apelācijas sūdzības iesniedzēja izdarītā pārkāpuma smagumu un noteiktu naudas soda apmēru, Vispārējai tiesai nav pienākuma pamatoties uz precīzu to divpusējas saziņas gadījumu skaitu, kuros tiek vainots apelācijas sūdzības iesniedzējs, šis elements tomēr var būt viens no tiem, kam ir nozīme šajā ziņā (pēc analogijas skat. spriedumus, 2007. gada 25. janvāris, *Dalmine/Komisija*, C-407/04 P, EU:C:2007:53, 132. punkts, un 2010. gada 14. oktobris, *Deutsche Telekom/Komisija*, C-280/08 P, EU:C:2010:603, 277. punkts).
- 206 Šādos apstākļos Vispārējā tiesa, nepārkāpjot savas neierobežotās kompetences robežas, nevarēja neatbildēt uz apelācijas sūdzības iesniedzēja izvirzīto argumentu, ka Komisija ir pārkāpusi samērīguma principu, nosakot tā naudas soda apmēru, kas ir uzlikts, neņemot vērā ierobežoto to saziņas gadījumu skaitu, kuros piedalījās apelācijas sūdzības iesniedzējs. Šis secinājums vēl jo vairāk attiecas uz šo gadījumu tāpēc, ka Vispārējā tiesa apstiprināja tikai piecus no vienpadsmit saziņas gadījumiem, kas ir konstatēti apstrīdētajā lēmumā, neatrisinātu atstājot jautājumu, vai Komisija bija pierādījusi pārējo sešu saziņas gadījumu esamību, kuri bija minēti šajā lēmumā.
- 207 Tā kā pārsūdzētajā spriedumā Vispārējā tiesa nav pārbaudījusi uzliktā naudas soda apmēra samērīgumu salīdzinājumā ar to saziņas gadījumu skaitu, kuros tā vaino apelācijas sūdzības iesniedzēju, tāpat arī nav norādījusi iemeslus, kuru dēļ tā nav veikusi šādu pārbaudi, tā ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā.
- 208 Komisijas argumenti neatspēko šo vērtējumu.
- 209 Ir skaidrs, pirmkārt, kā Vispārējā tiesa to ir atgādinājusi pārsūdzētā sprieduma 269. punktā, ka kopējā apgrozījuma daļa, kas gūta no to produktu tirdzniecības, uz kuriem attiecas pārkāpums, vislabāk atspoguļo šī pārkāpuma ekonomisko nozīmi (spriedums, 2015. gada 23. aprīlis, *LG Display un LG Display Taiwan/Komisija*, C-227/14 P, EU:C:2015:258, 55. punkts), tādējādi tas, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja apgrozījums bija daudz lielāks nekā citiem uzņēmumiem, kam tika noteikts sods, var pamatot to, ka tam šajā gadījumā tika noteikts vislielākais naudas sods.
- 210 Otrkārt, saskaņā ar Tiesas judikatūru, ņemot vērā 2006. gada pamatnostādņu 23. punktu, smaguma pakāpes koeficienta likme 16 % apmērā var būt pamatota, ņemot vērā attiecīgā pārkāpuma raksturu vien, jo, kā to ir norādījusi Vispārējā tiesa, tas ir viens no vissmagākajiem konkurences ierobežojumiem minētā 23. punkta izpratnē, un šāda likme ir viena no vismazākajam likmēm sodu skalā, kas ir paredzēta attiecībā uz šādiem pārkāpumiem saskaņā ar šīm pamatnostādņēm (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 26. janvāris, *Aloys F. Dornbracht/Komisija*, C-604/13 P, EU:C:2017:45, 75. punkts).
- 211 Tomēr šī sprieduma 209. un 210. punktā norādītie apstākļi un tajos minētā judikatūra vien nevar pamatot to, ka šai lietai raksturīgajos apstākļos Vispārējā tiesa atsakās pārbaudīt naudas soda apmēra atbilstību to saziņas gadījumu skaitam, kuros tā vaino apelācijas sūdzības iesniedzēju. Šāda pārbaude bija vajadzīga, lai novērtētu, vai nelielais šo saziņas gadījumu skaits pamato apelācijas sūdzības iesniedzējam noteiktā naudas soda apmēra papildu samazinājumu, kas ir lielāks nekā 20 % samazinājums, kas tam bija piešķirts atbilstoši atbildību mīkstinošiem apstākļiem.
- 212 Protams, Tiesa jau ir atzinusi, ka nav vajadzības automātiski piešķirt papildu samazinājumu par katru atbildību mīkstinošu apstākli, uz ko atsaucas apelācijas sūdzības iesniedzējs, pat ja pieņem, ka atsaukšanās ir pamatota, jo vispārēja analīze, kurā ir ņemti visi atbilstošie apstākļi, liek konstatēt, ka Komisijas noteiktā naudas soda apmērs ir samērīgs (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2013. gada 5. decembris, *Caffaro/Komisija*, C-447/11 P, nav publicēts, EU:C:2013:797, 103. un 104. punkts).
- 213 Šajā gadījumā tieši šāda vispārēja analīze, kurā ir ņemti vērā visi atbilstošie apstākļi, pārsūdzētajā spriedumā nav veikta, jo Vispārējā tiesa nav pārbaudījusi naudas soda samērīgumu salīdzinājumā ar to saziņas gadījumu skaitu, kurā tiek vainots apelācijas sūdzības iesniedzējs.

- 214 Otrkārt, apelācijas sūdzības iesniedzēja argumenti, kas attiecas uz to tā ienākumu ņemšanu vērā, kuri ir saistīti ar citu karšu čipiem, ir jānoraida šī sprieduma 104.–109. un 139. punktā izklāstīto iemeslu dēļ.
- 215 Tādējādi pirmā pamata pirmā daļa un trešais pamats ir jāapmierina, ciktāl apelācijas sūdzības iesniedzējs pārmet Vispārējai tiesai, ka, novērtējot naudas soda apmēru, tā nav ņēmusi vērā to saziņas gadījumu skaitu, kuros tas ir vainots, un pārējā daļā tie ir jānoraida.

VI. Par pārsūdzētā sprieduma daļēju atcelšanu

- 216 No iepriekš izklāstītā izriet, ka pārsūdzētajā spriedumā ir pieļauta kļūda tiesību piemērošanā saistībā ar to, kā Vispārējā tiesa ir īstenojusi savu neierobežoto kompetenci.
- 217 Šādos apstākļos pārsūdzētais spriedums ir jāatceļ, ciktāl Vispārējā tiesa ir noraidījusi apelācijas sūdzības iesniedzēja pakārtoto prasījumu samazināt naudas soda apmēru, ko tam ir noteikusi Komisija, un apelācijas sūdzība pārējā daļā ir jānoraida.

VII. Par strīdu pirmajā instancē

- 218 Saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas statūtu 61. panta pirmo daļu, ja tiek atcelts Vispārējās tiesas nolēmums, Tiesa var pati pieņemt galīgo spriedumu attiecīgā lietā, ja to ļauj tiesvedības stadija.
- 219 Šajā gadījumā tas tā nav.
- 220 Nav strīda par to, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja lūguma piešķirt apstrīdētajā lēmumā tam noteiktā naudas soda apmēra samazinājumu pārbaude var būt saistīta ar faktu vērtējumiem, kas galvenokārt attiecas uz divpusējo saziņu, kuru tas apstrīd trešā pamata trešajā daļā, ko tas ir izvirzījis Vispārējā tiesā un ko Vispārējā tiesa nav novērtējusi, un kas nav pilnībā apspriesta Tiesā.
- 221 Tādējādi lieta ir jānodod atpakaļ Vispārējai tiesai, lai tā novērtētu noteiktā naudas soda apmēra samērīgumu salīdzinājumā ar to saziņas gadījumu skaitu, kuros tiek vainots apelācijas sūdzības iesniedzējs, attiecīgā gadījumā pārbaudot, vai Komisija ir pierādījusi sešu saziņas gadījumu esamību, par kuriem Vispārējā tiesa nav lēmusi.

VIII. Par tiesāšanās izdevumiem

- 222 Tā kā lieta tiek nodota atpakaļ Vispārējai tiesai, lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšana ir jāatliek.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

- 1) Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2016. gada 15. decembra spriedumu *Infineon Technologies/Komisija* (T-758/14, nav publicēts, EU:T:2016:737) atcelt, ciktāl Vispārējā tiesa ir noraidījusi *Infineon Technologies AG* pakārtoto prasījumu samazināt naudas soda apmēru, ko tam ir noteikusi Eiropas Komisija.
- 2) Apelācijas sūdzību pārējā daļā noraidīt.
- 3) Lietu nodot atpakaļ Vispārējai tiesai, lai tā lemtu par prasījumu samazināt *Infineon Technologies AG* noteiktā naudas soda apmēru, ņemot vērā sesto pamatu.

4) Lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšanu atlikt.

[Paraksti]